

Programmarapportage Sociaal Domein

Bijlage bij de prorap 2020 gemeente Borsele

ADDENDUM BIJ DE PROGRAMMARAPPORTAGE SOCIAAL DOMEIN 2020

Beleidsnota sociaal domein actieplan 2020-2023

Zoals uitgebreid beschreven in deze programmarapportage sociaal domein, hebben wij over diverse actiepunten gerapporteerd die onderdeel zijn van de reguliere IV3-codes. Niet alle actiepunten zijn echter onder deze IV3-verantwoording te scharen. Ook zijn er veel inhoudelijke actiepunten op uitvoeringsniveau. Daarom maken we door middel van dit addendum een kort overzicht van alle actiepunten die in 2020 zijn gestart. Waar mogelijk verwijzen we naar de verantwoording in de programmarapportage sociaal domein 2020. Door de COVID-19-crisis liep de planning voor uitvoering van het actieplan sociaal domein vertraging op. De actiepunten vragen om inspanningen van zowel de beleids- als uitvoeringsmedewerkers. Aangezien de geschatte opbrengsten voor het eerste jaar zich vooral afspelen in de (her)inrichting van de toegang is het bij het opstellen van deze rapportage nog te vroeg hier financieel op te rapporteren. Eind december 2020 zal een eerste tussenevaluatie plaatsvinden waarbij we voorzichtig een eerste inschatting maken of we in de goede richting zitten.

Ontschotting sociaal domein

Actiepunt 1: Integrale toegang tot zorg (digitaal)

Stand van zaken: De vindbaarheid van informatie op de huidige website is verbeterd. Daarnaast werken we met team Communicatie samen om de digitale toegang tot zorg op de nieuwe website te verbeteren. De nieuwe website wordt in 2021 opgeleverd.

Actiepunt 2: Integraal beleid en verbinding tussen de domeinen

Stand van zaken: Dit actiepunt loopt als een rode draad door de gehele rapportage sociaal domein. Er wordt steeds meer samengewerkt tussen de verschillende beleidsdomeinen, GR de Bevelanden afdeling WIZ en andere samenwerkingspartners.

Actiepunt 3: Optimalisatie maatwerk

Stand van zaken: zie hoofdstuk 4 – 6.2 Wijkteams, paragraaf Toegang 0-100 jaar (bladzijde 16-17)

Actiepunt 4: Ontschotting regionaal uitdragen

Stand van zaken: Dit actiepunt loopt als een rode draad door de gehele rapportage sociaal domein. Er wordt steeds meer samengewerkt tussen de verschillende domeinen, GR de Bevelanden afdeling WIZ en andere samenwerkingspartners.

Professionalisering lokale toegang gemeente Borsele

Actiepunt 5: Kwalitatieve aanpak toegang jeugd

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 - 6.2 Wijkteams (bladzijde 15 t/m 18) en 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (bladzijde 23 t/m 25).

Actiepunt 6: Kwantitatieve aanpak

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 - 6.2 Wijkteams (bladzijde 15 t/m 18) en 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- (bladzijde 23 t/m 25).

Actiepunt 7: Stimuleren kwalitatieve en kwantitatieve aanpak in uitvoering toegang Wmo

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.2 Wijkteams, paragraaf VrijwilligersHuis (bladzijde 15), 6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo (bladzijde 21-22) en 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ (bladzijde 22-23).

Alternatieven maatwerkvoorziening

Actiepunt 8: Opzetten alternatieve voorliggende voorzieningen en indicatieloze dagbesteding

Stand van zaken: Op 1 januari 2021 start een tweejarige proef indicatieloze dagbesteding voor mensen met dementie. Deze proef is een samenwerking van de gemeente Borsele, GR de Bevelanden, SWVO en SVRZ.

TEJO-huis: Naar aanleiding van de positieve evaluaties en de ervaringen van afgelopen jaar met het Tejo huis zal vanaf 2020 ook de gemeente Borsele een evenredig deel in de organisatiekosten bijdragen.

Actiepunt 8 a: Pilot/project opvoed-sprekuren bij de huisarts & praktijkondersteuner Jeugd & Gezin. Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.2 Wijkteams (bladzijde 18/19)

Actiepunt 9: Actieplan Wmo begeleiding

Stand van zaken: Het SWVO heeft een evaluatie gemaakt van alle gedane acties tot en met juli 2020. Voor toelichting zie hoofdstuk 4 - 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie paragraaf Maatschappelijke activering (bladzijde 12)

Preventie en (vroeg)signalering

Actiepunt 10: Prenatale zorg en stevig ouderschap

Stand van zaken: Vanuit het programma Kansrijke Start van het ministerie van VWS hebben we voor de komende drie jaar (2020-2022) een bijdrage van € 6.004 per jaar ontvangen. In 2020 hebben we het beschikbare aanbod geïnventariseerd. In 2021 vormen we een lokale coalitie en starten we met het opzetten van nieuwe, aanvullende activiteiten.

Actiepunt 11: Versterken samenwerking kinderopvang en onderwijs

Stand van zaken: We steken in op het versterken van verbinding tussen kinderopvang, onderwijs en het CJG. De ontwikkeling van IKC's (Integrale kindcentra) ondersteunt ons doel om passende ondersteuning te bieden. We leggen een koppeling met de nota onderwijsachterstandenbeleid om dit verder uit te rollen.

Actiepunt 12: Vroegtijdige inzet van welzijnsvoorzieningen

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 1 Inleidende woorden, paragraaf COVID-19 (bladzijde 3), hoofdstuk 4 – 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, paragraaf Vrijwilligerswerk (bladzijde 11) en 6.2 Wijkteams, paragraaf Vrijwilligershuis (bladzijde 15).

Actiepunt 13: Versterken en opbouwen netwerken binnen onze dorpen

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 1 - paragraaf COVID-19 (bladzijde 3), hoofdstuk 4 – 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, paragraaf Vrijwilligerswerk (bladzijde 11) en 6.2 Wijkteams, paragraaf Vrijwilligershuis (bladzijde 15).

Monitoring sociaal domein

Actiepunt 14: Aansluiten bij de provinciale en regionale ontwikkelingen

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 1 Algemene duiding (bladzijde 7) en hoofdstuk 5 Financieel (bladzijde 28 t/m 30). Aan de uitvoering wordt vervolgd gegeven in 2021-2023.

Actiepunt 15: Monitor lokale nota sociaal domein Borsele

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 1 Algemene duiding (bladzijde 7) en hoofdstuk 5 Financieel (bladzijde 28 t/m 30). Aan de uitvoering wordt vervolgd gegeven in 2021-2023.

Lichamelijk welbevinden

Actiepunt 16: Terugdringen van overmatig alcohol- en middelengebruik

Stand van zaken: Diverse acties uitgevoerd, zowel regionaal als lokaal. Tot en met 2021 zijn er extra middelen beschikbaar voor de uitvoering van activiteiten passend binnen het lokale actieplan preventie- en handhaving alcohol 2018-2021. Het college ontvangt jaarlijks een rapportage over de lokaal uitgevoerde acties.

Actiepunt 17: Gezond gewicht

Stand van zaken: Zie voor toelichting zie hoofdstuk 4 - 7.1 Volksgezondheid, paragraaf Gezondheidspreventie-activiteiten (bladzijde 27). Dit actiepunt is ook verweven in de lokale beleidsnota sport en bewegen.

Mentaal welbevinden

Actiepunt 18: Met elkaar voorkomen van het ontstaan van eenzaamheid

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.2 Wijkteams, paragraaf VrijwilligersHuis (bladzijde 15).

Actiepunt 19: Onderzoek naar preventieve huisbezoeken

Stand van zaken: We starten een pilot voor preventieve huisbezoeken in Lewedorp. Binnen de pilot onderzoeken we welke behoefte er is aan contact en ondersteuning en welke hiaten er zijn.

Daarnaast onderzoeken we of we de pilot ook kunnen uitrollen binnen andere dorpen.

Actiepunt 20: Vitale ouderen

Stand van zaken: We onderzoeken hoe we samen met andere partners ouderen in alle kernen meer kunnen laten bewegen en hoe we een passend beweegaanbod kunnen creëren. De bestaande mogelijkheden per kern hebben we in kaart gebracht. In 2021-2023 wordt de uitvoering van dit actiepunt gecontinueerd. Dit actiepunt is ook verweven in de lokale beleidsnota sport en bewegen.

Zingeving

Actiepunt 21: Van zorgmaatschappij naar participatiemaatschappij

Stand van zaken: Zie voor toelichting Hoofdstuk 1, paragraaf Beleidskoers sociaal domein 2020-2023 (bladzijde 2) en Hoofdstuk 4 – 6.2 Wijkteams, paragraaf Preventie & projecten (bladzijde 15).

Actiepunt 22: Bereiken en beschermen van jonge mantelzorgers

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, paragraaf maatschappelijke activering (bladzijde 12).

Actiepunt 23: Verbinding formele en informele zorg

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (bladzijde 11).

Actiepunt 24: Actief werven en opleiden zorgvrijwilligers

Stand van zaken: Vanuit het VrijwilligersHuis wordt via Borsele voor Elkaar continu aandacht besteed aan het werven en scholen van nieuwe vrijwilligers. Waar mogelijk wordt de samenwerking in de regio gezocht, zoals bijvoorbeeld in de Provinciale werkgroep scholing zorgvrijwilligers.

Actiepunt 25: Uitbreiden respijtzorg koppeling met actieplan Beter (T)thuis in Borsele

Stand van zaken: Uitvoering van dit actiepunt vindt plaats in 2021-2023.

Kwaliteit van leven

Actiepunt 26: Voorkomen van de gevolgen van armoede

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.3 Inkomensregelingen, paragraaf Armoedebeleid (bladzijde 20).

Actiepunt 27: Toegankelijk maken huidige regelingen en vroegtijdig in beeld brengen van risicogezinnen

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.3 Inkomensregelingen, paragraaf Schuldhulpverlening (bladzijde 20).

Actiepunt 28: Passende ondersteuning (mobility mentoring)

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 3, paragraaf Uitvoeringsorganisatie GR de Bevelanden WIZ (bladzijde 9) en hoofdstuk 4 – 6.2 Wijkteams, paragraaf Toegang 0-100 jaar (bladzijde 16 en 17).

Dagelijks functioneren

Actiepunt 29: Specifieke aanpak van mensen met dementie

Stand van zaken: De werkzaamheden en communicatie vanuit het project Dementievriendelijk Borsele hebben we opgenomen in de reguliere werkzaamheden van het VrijwilligersHuis (hoofdstuk 4 – 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie, paragraaf Uitvoeringsbudget Actieplan Wonen, Zorg & Welzijn, bladzijde 14).

Actiepunt 30: Specifieke aanpak voor mensen met psychosociale en mentale gezondheidsproblemen

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 – 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ (bladzijde 26).

Actiepunt 31: Specifieke aanpak voor mensen met een beperking

Stand van zaken: We onderzoeken of er voor de doelgroep specifieke interventies zijn ontwikkeld. Uitvoering van dit actiepunt vindt plaats in 2021-2023.

Actiepunt 32: Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt activeren

Stand van zaken: Zie voor toelichting hoofdstuk 4 - 6.5 Arbeidsparticipatie (bladzijde 21). Daarop aanvullend werken we samen met GR de Bevelanden en zijn we gestart met het project een Stapje Fitter. Focus binnen dit project is het bevorderen van een gezonde leefstijl om participatie te bevorderen.

Actiepunt 33: Specifieke aanpak voor integratie statushouders

Stand van zaken: We onderzoeken of de aanpak voor de integratie van statushouders door welzijnswerk een integraal onderdeel kan worden van de totale ketenaanpak. Uitvoering van dit actiepunt vindt plaats in 2021-2023.

INHOUD

1. INLEIDENDE WOORDEN	2
Beleidskoers sociaal domein 2020-2023	2
Koersplan	2
COVID-19	3
2. WIE DOET WAT?	4
3. ALGEMENE DUIDING.....	5
GGD.....	5
Veilig Thuis Zeeland.....	6
Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland	7
Transformatie agenda zorg voor jeugd (algemeen).....	8
Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio	9
Uitvoeringsorganisatie GR de Bevelanden WIZ.....	9
Samenwerking GGD, RUD en VRZ	10
4. BESCHOUWINGEN AAN DE HAND VAN IV3.....	11
Inleiding	11
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11
6.2 Wijkteams	15
6.3 Inkomensregelingen	19
6.4 Begeleide participatie	21
6.5 Arbeidsparticipatie.....	21
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo).....	21
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	22
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	23
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	26
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	26
7.1 Volksgezondheid	26
5. FINANCIËEL	28
Financiële verantwoording	28
Kerntakenonderzoek.....	28
Onderzoeken Berenschot.....	28
Data gedreven werken	28
Macroveranderingen	29
Kostenverhogende regionale factoren Zeeuwse gemeenten.....	29
Provinciaal datacenter	30
6. BIJLAGEN.....	30

1. INLEIDENDE WOORDEN

In deze rapportage brengen wij verslag uit over het Sociaal Domein in de gemeente Borsele, met als peildatum 1 oktober 2020. We rapporteren uitgebreid over de ontwikkelingen aan de hand van de IV3¹-codes. De peildatum van 1 oktober 2020 is gelijk aan de gemeentelijke rapportage: het betreft de stand van zaken tot die datum. Daar waar mogelijk geven we een doorkijkje tot 31 december 2020.

We hebben als gemeente Borsele de verantwoordelijkheid voor de taken in het sociaal domein: maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en arbeidsparticipatie. Een aantal uitvoerende taken vanuit deze wettelijke verantwoordelijkheden is belegd bij de afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ) van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) de Bevelanden, de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ), de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zeeland, het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) en de stichting Maatschappelijk werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO). Een groot deel voeren wij echter als gemeente lokaal zelf uit.

Beleidskoers sociaal domein 2020-2023

De gemeenteraad heeft besloten geen afzonderlijke nota's meer op te stellen voor de traditionele deelgebieden van het sociaal domein zoals jeugd en Wmo. In februari 2020 heeft onze gemeenteraad de (beleid)koers vastgesteld in de vorm van een integraal actieplan Sociaal Domein voor de periode 2020-2023. Het gaat over de beleidsvelden welzijn, maatschappelijke ondersteuning, ouderen, jeugd en gezondheid. Het actieplan Sociaal Domein geeft richting aan de acties die we in de lopende beleidsperiode uitvoeren. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen verder te bouwen op het al ingezette beleid en dit te verfijnen: 'Wat goed gaat, zetten we door. Wat beter kan, geven we een nieuwe of extra impuls'. In de lopende beleidsperiode willen we het sociale beleid integraler vormgeven en ons nog meer toelagen op normalisatie en de daarbij noodzakelijke preventieve ondersteuning. We hechten belang aan een goede basis voor iedereen. Een solide sociale infrastructuur is het fundament voor het welzijn en de participatie van onze inwoners. Het gaat dan om de algemene en preventieve voorzieningen die samen de sociale randvoorwaarden voor een leefbare en toekomstbestendige gemeente vormen. Wanneer een inwoner tijdelijk niet in staat is eigen regie te behouden, is er een vangnet zonder gaten, bijvoorbeeld in de vorm van maatwerkvoorzieningen. We zetten ruim in op goede afstemming en samenwerking tussen partijen, over de beleidsvelden heen.

Het actieplan heeft een duidelijke relatie met de bezuinigingstaakstelling binnen het sociaal domein voor de komende vier jaar. Onze financiële positie baart grote zorgen. Zodanig, dat dit per direct vraagt om maatregelen met een onmiddellijk effect. Een belangrijke oorzaak van onze zorgelijke financiële situatie is het sociaal domein, waar de tekorten jaarlijks flink oplopen. Naar verwachting hebben we vanaf 2020 alleen al voor de jeugdhulp een aanvullend tekort op het sociaal domein van € 1,4 miljoen structureel per jaar. In het actieplan geven wij richting aan de beantwoording van de vraag om de kostenontwikkeling in het sociaal domein te kenteren.

Koersplan

In de klankbordgroep sociaal domein is gesproken over de mogelijkheden om de uitgaven in domeinen jeugd, Wmo en participatie te beïnvloeden. We hebben afgesproken om de keuzes om de oplopende uitgaven in het sociaal domein te beperken in een zogeheten koersplan te bundelen.

¹ Informatie voor Derden (IV3). Dit is een informatiesysteem. Hierin staat welke financiële informatie de gemeente, provincie en gemeenschappelijke regeling moet verstrekken. En op welke manier. De afnemers van deze financiële informatie zijn onder meer de financiële toezichthouder, de Europese Unie, het ministerie van BZK en het CBS.

Daarbij putten we uit verschillende rapporten (andere gemeenten, Berenschot enzovoorts) alsook eigen suggesties en de eerdere bezuinigingformats. In het koersplan duiden we de uitgangspunten die we (blijven) hanteren, de maatregelen die u kunt overwegen, een korte verduidelijking per maatregel, de consequenties die aan die keuze zijn verbonden alsook een inzicht wat dit mogelijk financieel oplevert. Voor de vergadering van uw raad op 6 februari 2021 leggen wij dit koersplan sociaal domein ter besluitvorming aan u voor.

COVID-19

Binnen deze rapportage Sociaal Domein komt de term COVID-19 in bijna elke paragraaf terug. De COVID-19-crisis heeft grote gevolgen voor het sociaal domein en onze werkzaamheden binnen het domein Samenleving. De crisis had impact op de dienstverlening en de cruciale werkprocessen rondom zorg en ondersteuning. De maanden maart, april en mei van 2020 stonden vooral in het teken van het anticiperen op alle ontwikkelingen en het uitvoeren van de voorschriften en richtlijnen die gepaard gingen met de landelijke maatregelen tegen het COVID-19-virus. Een en ander betekende dat op korte termijn veel ad-hoc beleid moest worden vastgesteld door het college, aan de hand van zogeheten handelingsadviezen. De voorbereiding hiervan werd vanuit de Veiligheidsregio ondersteund door de taakgroep Sociaal Domein Zeeland.

Medio maart 2020 vielen zowel bij ons Centrum voor Jeugd en Gezin (hierna: CJG) als het VrijwilligersHuis diverse activiteiten, zorg en ondersteuning stil. Deze hebben we op alternatieve wijze voorgezet. We hebben ons tijdens de intelligente Lock down vooral gericht op het ontplooiën van diverse (alternatieve) activiteiten alsook de ondersteuning aan de meest kwetsbaren binnen onze samenleving. Vanuit deze gedachtegang hebben we vanuit ons CJG alle zorgaanbieders, de scholen, de kinderopvang en de huisartsen het aanbod gedaan om naast onze reguliere taken, extra hulp en ondersteuning te bieden. Verder zijn alle scholen, kinderopvanglocaties en zorgaanbieders gevraagd de meest kwetsbare gezinnen (welke mogelijk in de knel gaan komen/crisissen) door te geven aan ons CJG.

Binnen het VrijwilligersHuis zijn de meeste activiteiten stilgezet. Ook hier heeft de ondersteuning vooral digitaal plaatsgevonden. De maaltijdbezorging is wel doorgegaan. We hebben alle vrijwilligers van de maaltijdbezorging persoonlijk benaderd. Dat persoonlijke contact was voor iedereen prettig en we achterhaalden dat bijna alle vrijwilligers hun taak hierin wilden blijven oppakken. Verder pakte het VrijwilligersHuis nog nadrukkelijker het communiceren via onze website en social media op, waarbij vooral de focus werd gelegd op het aanbod via www.borselevoorelkaar.nl/coronahulp. Mensen die aangeven te willen helpen, krijgen een melding wanneer iemand om hulp vraagt.

Er ontstonden mooie burgerinitiatieven en de digitale hulpverlening kreeg een extra impuls. Het was en is mooi te zien hoeveel flexibiliteit en nieuwe manieren van samenwerken, communiceren en alternatieven voor hulpverlening en activiteiten er ontstonden. In de toekomst wordt het een grote uitdaging om zowel het zelforganiserend vermogen van de inwoners bij het pakken van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, als de innovatieve (kosten efficiëntere) vormen van hulpverlening vast te houden. Immers we zien dat zodra de situatie het toelaat, het eigenbelang vaak weer voorop staat. Doordat het virus in de zomer in minder mate de bovenhand voerde, is er toch weer veel verloren gegaan van deze mooie initiatieven. Het lijkt nu veel lastiger dit opnieuw met hetzelfde enthousiasme en dezelfde saamhorigheid op te pakken.

Ook voor de uitvoering van het actieplan Sociaal Domein betekende de COVID-19-crisis een tegenslag. De actiepunten vragen om inspanningen van zowel de beleids- als uitvoeringsmedewerkers. De inzet was echter nodig om prioriteiten gerelateerd aan de COVID-19-crisis in goede banen te leiden.

2. WIE DOET WAT?

Binnen het sociaal domein zijn meerdere organisaties actief om onze inwoners te ondersteunen. In tabel A brengen we in beeld met welke organisaties we te maken hebben en wat deze doen.

Tabel A

Organisatie	Werkgebied	Taken (kort verwoord)
GGD	Provinciaal	Uitvoering geven aan taken op het gebied van de Wet publieke gezondheid.
Veilig thuis (GGD)	Provinciaal	Advies en meldpunt Huiselijk geweld en kindermishandeling (onderzoek, advies, meldcode en radarfunctie).
IJZ (GGD)	Provinciaal	Inkopen en contracteren van jeugdzorg: beheer van contracten, verzamelen gegevens t.b.v. monitoring en verantwoording op productniveau.
SWVO	Regionaal (7 Oosterschelde gemeenten)	Backoffice beleid voor Wmo. Inkoop en betalingen woonvoorzieningen, rolstoelen, Regiotaxi, huishoudelijke hulp et cetera.
WIZ (GR de Bevelanden)	Regionaal (5 Oosterschelde gemeenten)	Toegang voor werk, inkomen en Wmo-zorg.
SMWO	Regionaal (5 Oosterschelde gemeenten)	Maatschappelijk werk, cliëntondersteuning.
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Borsele	Borsele	Gemeentelijk loket voor alle vragen over en het aanbieden van preventieve activiteiten rondom opvoeden en opgroeien, inclusief de toegang voor de jeugdzorg: intakes, kortdurende ondersteuning en toekennen van zorg door middel van beschikking.
VrijwilligersHuis	Borsele	De gemeentelijke welzijnsorganisatie. Organisatie preventieve activiteiten, ondersteuning vrijwilligers et cetera.
College voor Zorg en Welzijn (CZW)	Provinciaal	Beleid omtrent anti-discriminatie, huiselijk geweld, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang.
Task Force Jeugd	Provinciaal	Verantwoordelijk voor de gemeente-overstijgende taken m.b.t. jeugdbeleid.

3. ALGEMENE DUIDING

GGD

De GGD geeft uitvoering aan diverse taken op het gebied van de Wet publieke gezondheid (Wpg). Gezien de wettelijke kaders en de omvang van dit taakveld, bieden we de bestuursrapportage 2020 van de GGD afzonderlijk van de rapportage sociaal domein aan. Binnen de rapportage sociaal domein benoemen we kort de algemene ontwikkelingen en lichten we twee onderdelen uitgebreid toe:

- Inkoop van de jeugdhulp;
- Veilig Thuis.

Sinds maart 2020 heeft COVID-19 een groot effect op het dagelijks werk en daarmee op de realisatie van de begroting 2020 van de GGD. Verschillende reguliere taken zijn in de COVID-periode minder of niet uitgevoerd, soms als gevolg van richtlijnen van het kabinet (bijvoorbeeld scholen en kinderopvang sluiten) en soms omdat medewerkers werkzaam waren in de crisisorganisatie. Het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD heeft besloten om bij het omgaan met de niet-uitgevoerde taken de volgende vuistregel te hanteren: niet uitgevoerde taken worden niet ingehaald, tenzij:

- Er een direct gevaar is voor de volksgezondheid;
- Deze taken binnen het reguliere werk kunnen worden opgepakt;
- Deze taken wettelijk verplicht zijn.

Binnen het totaalprogramma Publieke Gezondheid krijgt de uitvoering van de werkzaamheden vorm via vier programmalijnen.

- I. De programmalijn 'Fysieke Veiligheid en bescherming' beslaat de activiteiten behorende tot infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, inspecties kinderopvang en Wmo en activiteiten ter voorkoming van en inperken van gezondheidsschade als gevolg van crises en calamiteiten. Bestrijding van COVID-19 heeft gezorgd voor flinke opschaling van het team infectieziektebestrijding.
- II. De programmalijn 'Gezondheid in de wijk' beslaat vooral de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). De uitvoering van het basistakenpakket JGZ (BTP) is vanaf medio maart 2020 op aangepaste wijze uitgevoerd. Dit is volgens landelijke richtlijnen n.a.v. de COVID-19 uitbraak. De contacten met scholen en kwetsbare gezinnen zijn behouden. Daarnaast is een extra mogelijkheid aangeboden aan ouders om vragen te stellen via een telefonisch spreekuur en een speciale mailbox. Er is een aanpak ontwikkeld om het tekort in het aantal jeugdartsen op te vangen.
- III. De programmalijn 'Sociale veiligheid' omvat Veilig Thuis, Meld- en Adviespunt Bemoeizorg (MAB), forensische zorg en de projecten RUPS, de Verwijsindex en Zeeland zonder Zelfmoord. Vanaf 1 mei zijn de OGGZ-netwerken weer opgestart en heeft er weer regelmatig overleg plaatsgevonden met de ketenpartners. Nagenoeg alle toegangen tot zorg van gemeenten zijn aangesloten op de Verwijsindex alsook het merendeel van de scholenkoepels. Het project Zeeland zonder zelfmoord is met vier maanden verlengd tot 1 januari 2021, vanwege de COVID-19-uitbraak. Het nieuwe nummer 113 is naar het algemene publiek gecommuniceerd.
- IV. De programmalijn 'Algemeen' is overkoepelend aan de drie inhoudelijke programmalijnen. Hierin zijn de verschillende gezondheidsmonitoren ondergebracht. De uitkomsten van de jeugdmonitor 2019 zijn verwerkt. In de komende maanden wordt een samenvattende rapportage gemaakt op Zeeuws niveau en worden schoolprofielen gemaakt. De volwassenen- en ouderenmonitor zijn dit najaar uitgevoerd. Er is een thema over COVID-19 aan de monitors toegevoegd.

<i>In cijfers</i>	<i>Het nu verwachte jaarresultaat is ongeveer € 313.000 positief voor GGD Zeeland. Daarbij is er rekening mee gehouden dat kosten, die zijn gemaakt voor de COVID-19-bestrijding, rechtstreeks door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) worden vergoed.</i>
-------------------	--

Veilig Thuis Zeeland

Veilig Thuis Zeeland (VTZ) is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling in Zeeland. Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor Veilig Thuis. De verantwoordelijkheden (en risico's) voor de uitvoering van VTZ zijn formeel belegd bij de GGD. De GGD voert zodoende de taken van VTZ uit. De kosten van VTZ worden voor ongeveer 50% gedekt uit de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang (Du-VO middelen centrumgemeente Vlissingen). Vanuit dit budget wordt ook het Meld- en Adviespunt Bemoeizorg (MAB) voor 100% gefinancierd, via het CZW-Bureau. Het besluitvormingsproces heeft op diverse onderdelen echter ook een andere route:

- Als het gaat over VTZ vindt bestuurlijke afstemming plaats via het AB van de GGD.
- Als het gaat over de inzet van centrumgemeentemiddelen gebeurt dit via de Stuurgroep CZW-Bureau. De financiële eindverantwoordelijkheid ligt bij de gemeente Vlissingen als centrumgemeente voor Vrouwenopvang.
- Zeeuwse beslispunten die door de individuele gemeenten moeten worden vastgesteld, worden eerst in het Districtscollege CZW of het CZW afgestemd.

Inmiddels is duidelijk dat het Rijk extra middelen beschikbaar heeft gesteld voor de versterking van Veilig Thuis. Deze middelen komen beschikbaar via de centrumgemeente Vlissingen.

Meldcode

Door de invoering van de verbeterde meldcode en door het inzetten van publiekscampagnes is het aantal meldingen en adviezen bij VTZ in 2019 fors toegenomen. Vanaf het derde kwartaal in 2019 leek de instroom van meldingen en adviesaanvragen af te vlakken. Deze lichte daling zette zich door in het eerste kwartaal van 2020. Het tweede kwartaal van 2020 gaf echter weer een stijging te zien. De stijging van de instroom werd veroorzaakt door de landelijk ingezette campagnes in verband met de COVID-19-crisis, de implementatie van de chatfunctie, de stijging van het aantal tijdelijke huisverboden en de toename van de (hoogrisico) stalkingszaken. VTZ heeft haar werk in de COVID-crisis kunnen voortzetten, rekening houdend met de RIVM-richtlijnen. VTZ heeft sinds de COVID-19-maatregelen ook een ander 'soort' adviesvragen ontvangen. Hierin zien we een toename in adviesvragen over omgangsregelingen bij scheidingen. Daarbij zien we een toenemende complexiteit van problematiek. Bovenstaande ontwikkelingen hebben directe gevolgen voor de doorlooptijden. Door de explosieve groei van het aantal meldingen worden de beoogde doorlooptijden niet gehaald. Dit betekent dat gezinnen op een wachtlijst staan en er niet op tijd een gedegen veiligheidsinschatting en/of veiligheidsvoorwaarden worden gemaakt, om de gewenste hulp te initiëren. VTZ blijft de wachtlijsten continu screenen op urgentie. Vanzelfsprekend wordt altijd prioriteit gegeven aan acuut onveilige situaties. De verwachting is dat de eerder ontstane wachtlijsten grotendeels kunnen worden weggewerkt in 2020.

Samenwerkingsafspraken VT

In het voorjaar van 2020 is vanuit de regiovisie gestart met het herzien van de samenwerkingsafspraken tussen VTZ en de toegang. In de overeenkomst worden de afspraken van de Zeeuwse gemeenten met VTZ en de lokale teams vastgelegd. Het is een raamovereenkomst; daar waar specifieke afspraken met individuele gemeenten nodig zijn, worden deze in de lokale samenwerkingsafspraken opgenomen. De regionale afspraken zijn leidend voor de lokale afspraken. Professionals kunnen VTZ consulteren maar de uitvoering van ondersteuning op locatie kan niet altijd worden ingezet door VTZ, in verband met het gebrek aan financiering. Eind 2020 verwachten we de nieuwe raamovereenkomst te kunnen vaststellen. Gedurende de COVID-19-tijd zijn vanuit Veilig Thuis diverse landelijke en regionale acties uitgezet om verborgen kindermishandeling zichtbaar te maken.

Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland

Eén van de basistaken van de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ) is het gezamenlijk inkopen en contracteren van de zogeheten Zorg In Natura (ZIN) voor de Jeugdhulp aan de inwoners van de dertien Zeeuwse gemeenten. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de toeleiding van jeugdigen naar deze hulp en de ondersteuning via hun toegangs- of gebiedsteams.

Inkoopbeleid

Eind 2019 en begin 2020 zijn diverse aanbestedingen afgerond. In 2020 is voor de jeugdhulp gestart met het werken volgens de nieuwe indeling van de percelen. In het kader van de aanbestedingen zijn diverse percelen gecreëerd, waar aanbieders op konden inschrijven. Eén van deze percelen is specifiek voor preventieve producten. De eerste declaraties volgens die indeling zijn inmiddels binnen. Vertragingen op perceel 3A, een wisseling van partijen in perceel 4 en de effecten van COVID-19 maken dat de nog beperkte hoeveelheid data te weinig inzicht biedt om conclusies te kunnen trekken over de effecten van de verandering van de inrichting van het jeugdhulp-landschap.

In 2020 zijn we bij ons CJG gestart alle zorgopdrachten om te zetten naar de nieuwe zorgpercelen. Dit conform de inkoopstrategie 2020-2023. Deze strategie beoogt de inrichting van robuuste, regionale zorgketens rondom kwetsbare jongeren en gezinnen door het contracteren van een passend zorgaanbod tegen eerlijke tarieven. De belangrijkste doelstelling van de nieuwe inkoopstrategie is het beheersbaar maken van het zorgaanbod door het stimuleren van samenwerking en schaalgrootte op provinciaal, regionaal en lokaal niveau. Er zijn samenwerkingsverbanden geformeerd in meerdere percelen die diverse sectoren binnen de jeugdhulp omvatten: J-GGZ, Jeugd & Opvoeding (J&O) en Licht Verstandelijk Beperkten (LVB). Hierdoor kunnen we intersectorale hulp bieden en zullen overdrachten/schakels aanzienlijk verminderen. Na een periode van gewenning zien we dat zowel de zorgaanbieders als de toegangsmedewerkers steeds meer de samenwerking zoeken. Dat moet uiteindelijk leiden tot kwalitatief betere zorg. Verder merken we dat het steeds duidelijker wordt welk perceel bij welke zorg hoort. We hebben geconstateerd dat de andere wettelijk verwijzers (zoals huisartsen) nog meer betrokken moeten worden bij dit proces. Sinds kort is ook het provinciale expertiseteam operationeel voor de meest complexe jeugdzorg casussen (perceel 1). Deze casussen worden multidisciplinair afgestemd.

Jeugdmonitor

In samenwerking tussen de IJZ en de Zeeuwse gemeenten is een tweetal monitors ontwikkeld. In één monitor is gefocust op de inhoud en één monitor is met name financieel van aard. De statische versies van deze monitors zijn opgeleverd. In het tweede halfjaar van 2020 wordt aan een zogeheten datawarehouse gewerkt waarmee het statische karakter verandert in een dynamisch karakter. Het is vanaf dat moment mogelijk om de data maandelijks te verversen. Vanuit het programmateam jeugd is door het adviesbureau Van Dam en Oosterbaan een dashboard (de Beleidsmonitor Jeugdhulp) ontwikkeld. In deze monitor is een groot aantal bronnen met elkaar verbonden zoals IJZ en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Daarmee kunnen we diverse gegevens bekijken en vergelijken. De opzet van de Beleidsmonitor Jeugdhulp helpt alle betrokken ambtenaren binnen de dertien Zeeuwse gemeenten om beter inzicht te krijgen in alle data en cijfers. Vervolgens kunnen we op basis van deze inzichten nieuwe of andere beleidsmaatregelen opstellen. In september 2020 heeft een eerste presentatie plaatsgevonden, waarbij het statische dashboard is omgezet in een dynamische versie. Hierdoor hebben we in het najaar 2020 de meest actuele data en cijfers tot onze beschikking. We kijken waar we binnen onze huidige capaciteit en mogelijkheden de gegevens kunnen ontsluiten, die ons helpen om onze werkprocessen te verbeteren. De jeugdmonitor is onderdeel van het groter geheel van data-gedreven werken binnen Borsele.

Transformatie agenda zorg voor jeugd (algemeen)

Onder begeleiding van de programmamanager Jeugd werken we in Zeeland met de zorgaanbieders en -partners nauw samen om de doelstellingen van de transformatie te realiseren. Dit doen we aan de hand van de vijf actielijnen die vanuit het programma Zorg voor jeugd zijn vastgesteld. Eind 2020 vindt een uitgebreide evaluatie plaats waarbij we de huidige stand van zaken bespreken rondom de uitwerking van de actielijnen en de werking van het kernteam jeugd. Deze bijeenkomst was gepland voor september 2020 maar is wegens de richtlijnen rondom COVID-19 uitgesteld. Een overzicht van de activiteiten zal bij de jaarrapportage worden toegevoegd. Afgelopen jaar heeft vooral in het teken gestaan van de ontwikkelingen rondom Intervence en Vaart in Veiligheid.

Intervence

De afgelopen maanden hebben wij binnen het transformatieoverleg Zeeland veel gesproken over de invulling van de GI-functie: de taken en verantwoordelijkheden die behoren bij een Gecertificeerde Instelling (GI) Jeugdzorg in Zeeland, voor de periode vanaf 2021 en verder. Zoals al eerder gecommuniceerd zijn wij als gemeente gezamenlijk verantwoordelijk voor de instandhouding van een GI-functie; we zijn niet verantwoordelijk voor de instandhouding van een GI-organisatie. De onzekerheid over het voortbestaan van de stichting Intervence maakte dat een intensieve oriëntatie op verschillende alternatieven noodzakelijk was. Die oriëntatie is vormgegeven via de uitwerking van drie mogelijke scenario's.

- Scenario 1: Intervence blijft bestaan als zelfstandige organisatie;
- Scenario 2: Intervence wordt overgenomen door een andere GI;
- Scenario 3: De werkzaamheden van Intervence worden overgenomen door een andere GI / andere GI's en Intervence houdt op te bestaan.

Over de voortgang van bovenstaande ontwikkelingen wordt de raad via memo's op verschillende momenten op de hoogte gebracht.

Vaart in veiligheid

In juni 2019 is in Zeeland het projectplan voor het verkorten van de veiligheidsketen vastgesteld door de vier partners: gemeenten, Veilig Thuis, GI's en de Raad van de Kinderbescherming. Toen duidelijk werd dat er de wens lag om het echt anders te gaan doen en breder te kijken naar het totale klantproces, is het project hernoemd: Vaart in Veiligheid. Inmiddels is Vaart in veiligheid één van de landelijke pilots vanuit het programma Zorg voor Jeugd van de betrokken ministeries en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Bij het vaststellen van de definitie preventieve jeugdbescherming en het onderbrengen hiervan binnen de reguliere voorzieningen (collegebesluit 9 juni 2020), is Borsele vanwege de ervaringen binnen onze pilot ('verschuiven geïndiceerde jeugdhulptaken naar het voorveld') aangewezen als één van de drie Zeeuwse pilots voor Vaart in veiligheid. Voor onze gemeente betekent deelname aan dit project dat wij een tweede stap kunnen zetten om toe te groeien naar de oplossingsrichting. Bovendien kunnen we hiermee onze ervaringen beschikbaar stellen aan andere gemeenten. Verder kunnen wij door middel van deze pilot meedenken in de meest ideale toekomstrichting, waarbij we kunnen rekenen op een goede ondersteuning. Op dit moment zijn de voorbereidingen voor de pilotfase in volle gang. Op 2 oktober 2020 heeft de aftrap van de Borsele pilot plaatsgevonden. Gemeenten gaan uit van wat bij hen al goed loopt. Vanuit dat vertrekpunt werken ze toe naar de eerste resultaten van de pilotfase. Om dit kracht bij te zetten hebben we ervoor gekozen om onze eigen pilot ('kennisoverdracht geïndiceerde zorg') te verweven met de pilot Vaart in veiligheid.

Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio

Het SWVO voert namens de zeven Oosterschelderegio-gemeenten taken uit binnen het sociaal domein op het gebied van zorg & gezondheid, voorzieningen Wmo, jeugd, volwasseneneducatie, cultuur & bibliotheek en leerlingenvervoer. De voornaamste taken zijn het inkoopbeleid en de contractering. De besluitvorming in het bestuur wordt voorbereid in ambtelijke werk- en projectgroepen voor de verschillende thema's. Het managementoverleg van de hoofden welzijn en zorg van de deelnemende gemeenten, heeft hierbij een coördinerende rol.

In het eerste halfjaar van 2020 is een begrotingswijziging aangeboden, welke tot een fors hogere begroting heeft geleid. Als gevolg van de blijvende stijging van met name de uitgaven op de huishoudelijke hulp en de bouwstenen dagbesteding en begeleiding is er een bestuurlijk opdracht gegeven aan bureau Berenschot. Zij voerden het onderzoek 'Grip op de Wmo' uit. Het hele cliëntproces van de voorliggende voorzieningen, de toegang, contractering, financiering enzovoorts werd beoordeeld op efficiëntie en effectiviteit. Ook is een beeld geschetst van de aantallen en kosten voor de Wmo-voorzieningen in vergelijking met referentiegemeenten. Dit rapport is in oktober 2020 aan de bestuurders gepresenteerd. Het rapport beschrijft drie overkoepelende (randvoorwaardelijke) maatregelen die binnen de scope van het SWVO liggen om te komen tot besparingen. Deze maatregelen nemen wij mee in onze totale aanpak met betrekking tot besparingsmogelijkheden. Deze mogelijkheden komen later dit jaar terug in een uitgewerkt 'Koersplan sociaal domein Borsele'.

Begin 2020 is bij het SWVO een data-analist gestart. Dit om meer inzicht te krijgen in data, om hiermee onderbouwde analyses te kunnen doen en beleidskeuzen te kunnen maken. Er is hard gewerkt aan het toegankelijk maken van actuele data voor de afzonderlijke gemeenten. Momenteel is een eerste versie van het systeem gereed, waardoor we via een dashboard een actueel inzicht hebben in de geaggregeerde gegevens van de eigen gemeente.

Het SWVO heeft het actieplan begeleiding geëvalueerd. Daarvoor maakten zijn een inventarisatie van de acties die door de gemeenten zijn ingezet en de resultaten daarvan. Ook heeft het SWVO afspraken gemaakt met aanbieders over efficiëntere levering van zorg en begeleiding, die onder andere moet leiden tot eerder afschalen en effectievere inzet van middelen. Onderdeel daarvan is bijvoorbeeld deelname aan het Europese project Empowercare, waarbij ingezet wordt op het versterken van de eigen kracht van de inwoner en benutten van technologie binnen zorg en welzijn. Ook is een actieteam Digitalisering Zorg en Welzijn gestart om de mogelijkheden van technologie binnen de uitvoering van de maatwerkvoorzieningen in te zetten. Wij nemen vanuit Borsele deel aan dit actieteam.

Uitvoeringsorganisatie GR de Bevelanden WIZ

GR de Bevelanden Werk, inkomen en zorg (WIZ) geeft uitvoering aan de toegang tot Wmo-maatvoorzieningen en diensten. Daarnaast geeft de GR invulling aan beleid en uitvoering van de Participatiewet. Ieder jaar wordt door de afdeling WIZ een uitvoeringsplan voor het komende jaar samengesteld. Voor 2020 heeft zij dit niet gedaan. In plaats daarvan is, naar aanleiding van een bijeenkomst met de portefeuillehouders WIZ, op 4 juli 2019 een aantal speerpunten voor de komende jaren geformuleerd. Het betreft de volgende onderwerpen:

- De ontschotting (intensievere beleidssamenwerking);
- Kostenbeheersing (hoe omgaan met de middelen/hoe te komen tot besparingen);
- Invulling opdrachtgever/ opdrachtnemer;
- Visie op dienstverlening in relatie tot kostenbeheersing.

De afdeling WIZ bestaat inmiddels bijna vijf jaar. De basisdienstverlening is op orde en de dienstverlening aan de burgers gegarandeerd. Toch bestaat er nog altijd een spanningsveld tussen beschikbare formatieplaatsen, ambitieniveau, kwaliteitsontwikkeling en kostenbeheersing. Samen met de deelnemende gemeenten bestaat de behoefte aan kostenbeheersing en leeft de vraag 'welke voorzieningen wij moeten aanbieden en welke niet'. Bovengenoemde speerpunten en behoefte aan doorontwikkeling zijn meegenomen in het eerdergenoemde onderzoek 'Grip op de Wmo'.

Samenwerking GGD, RUD en VRZ

In juli 2019 besloten de GGD, de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland om samenwerkingsmogelijkheden te gaan onderzoeken. De Algemeen Besturen van de drie gemeenschappelijke regelingen zijn ervan overtuigd dat meer samenwerking kan leiden tot een verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening, de continuïteit en de slagkracht van de organisaties. In december 2019 gaven zij het bureau Berenschot de bestuurlijke opdracht om een Plan van Aanpak op te stellen. En stelden zij een onafhankelijk projectleider van Berenschot aan. De afronding van het Plan van Aanpak heeft iets vertraging opgelopen vanwege COVID-19. De drie AB's (GGD Zeeland op 9 oktober 2020 en de RUD Zeeland en de VRZ op 15 oktober 2020) hebben het Plan van Aanpak vastgesteld. Berenschot start vanaf november 2020 met het verkennen van de mogelijkheden voor samenwerking tussen de GGD, RUD en VRZ.

4. BESCHOUWINGEN AAN DE HAND VAN IV3

Inleiding

Per 2017 heeft het Rijk de indeling voor de IV3-categorieën veranderd. In tabel B hebben we deze indeling opgenomen. We rapporten de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen per IV3-taakveld.

Tabel B | IV3-taakvelden

IV3-code Benaming

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

6.2 Wijkteams

6.3 Inkomensregelingen

6.4 Begeleide participatie

6.5 Arbeidsparticipatie

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

7.1 Volksgezondheid

| 6.1 | Samenkracht en burgerparticipatie

Vrijwilligerswerk

De druk op (het aantal) vrijwilligers blijft toenemen. Dat komt onder andere door het gebrek aan financiële middelen in het sociaal domein en het toenemend aantal kwetsbare inwoners dat langer thuis woont met hulp en ondersteuning. Via ons online dienstenplatform Borsele voor Elkaar en onze andere communicatiekanalen kunnen we vanuit het VrijwilligersHuis blijven voldoen aan de vraag naar vrijwilligers. Onze Borsele voor Elkaar-welzijnsmedewerkers hebben goede persoonlijke contacten met de vrijwilligersgroepen in ‘hun’ dorpen. Ook in de moeilijke COVID-19-periode blijven de vrijwilligers loyaal aan hun taak. Zo liepen de meeste diensten, zoals de maaltijdvoorzieningen en het aansluiten op de persoonsalarmering, gewoon door. In 2019 organiseerden we rondom het thema ‘samenwerking formele en informele zorg’ een aantal activiteiten. In 2020 hebben hier geen vervolg aan kunnen geven vanwege de huidige situatie. Aangezien de rol van het netwerk (de mantelzorgers) en de vrijwilligers op het gebied van zorg steeds belangrijker is in de ondersteuning, bleven we wel goed in contact met onze belangrijkste thuiszorgorganisaties. Doordat we geen activiteiten konden organiseren, hebben we alternatieven gezocht om toch in contact te komen met onze doelgroep. We hielden belrondes en nodigden onze doelgroep uit via kaartjes met een persoonlijke boodschap om contact met ons op te nemen. Veel hulp en ondersteuning werd in de eigen netwerken opgelost: er werd relatief weinig extra beroep op onze welzijnsmedewerkers gedaan. Onze vrijwilligers van de Vrijwillige Thuisadministratie zijn vanwege COVID-19 enige tijd niet bij de mensen thuis geweest. Gelukkig hebben zij deze ondersteuning vanaf de zomerperiode weer kunnen oppakken.

In cijfers	Het aantal geregistreerde vrijwilligers is 250.
------------	---

Seniorenraad

In oktober 2020 heeft de Seniorenraad Borsele een jubileumboekje uitgebracht in het kader van twintig jaar Seniorenraad Borsele (hierna: seniorenraad). Het is twintig jaar geleden dat de seniorenraad aan de slag ging. De eerste seniorenraad is op 1 april 2000 geïnstalleerd door de gemeenteraad. In 2020 is het ook precies dertig jaar geleden dat de Verenigde Naties (VN) de eerste oktober uitriepen tot Internationale Ouderendag (International Day of Older Persons). Dit jaar vond de Nationale Ouderendag plaats op vrijdag 2 oktober 2020. Door de omstandigheden rondom COVID-19 heeft de seniorenraad pas op de plaats gemaakt met veel van haar activiteiten. Ook de verkiezing van de 'Senior met een bijzonder verhaal' is uitgesteld tot een volgend jaar. Het 20-jarige jubileum wilde de seniorenraad echter niet ongemerkt voorbij laten gaan. Daarom kwam het idee om een boekje te maken met uit elk van de vijftien Borselse dorpen een portret van een senior. Het jubileumboekje werd op vrijdag 2 oktober 2020 overhandigd aan wethouder Marga van de Plasse. Dit boekje is in de loop van de maand oktober 2020 ook verzonden naar alle 70+ers in de gemeente.

De seniorenraad wil bijdragen aan de zelfstandigheid, zelfredzaamheid en volwaardige deelname van ouderen aan onze samenleving. Zij zetten hun kennis over onderwerpen zoals wonen, woonomgeving, veiligheid, welzijn & zorg en verkeer & vervoer in. De seniorenraad organiseert jaarlijks vele activiteiten in samenwerking met andere maatschappelijke en culturele organisaties. Dit jaar heeft de seniorenraad extra aandacht gegeven aan de eenzaamheidsproblematiek in het kader van de campagne in de Week tegen de Eenzaamheid. In het kader van het versterken van de communicatie en zichtbaarheid heeft de seniorenraad een Facebookpagina aangemaakt; om de achterban nog beter te kunnen bereiken en betrekken.

Maatschappelijke activering

De welzijnsmedewerkers verwerven steeds meer bekendheid in 'hun' dorpen. Ze werken preventief samen met de sociale netwerken in het dorp. Regelmatig worden zij benaderd met signalen van zorg en voor leefbaarheidsvragen of ideeën voor een burgerinitiatief. De welzijnsmedewerkers hebben de sociale kaart van de dorpen inmiddels goed in beeld. Dat helpt heel goed in het kunnen voorzien in de toenemende vraag naar vrijwilligers en mantelzorg. Door de COVID-19-maatregelen konden weinig activiteiten georganiseerd worden. Zelfs activiteiten zoals een wandelingen en 'De tafel van 10' (een lunch vanuit vier dorpshuizen) in de week van de eenzaamheid, moesten wij annuleren vanwege de verscherpte maatregelen. Via onze socialmediakanalen hebben we wel veel aandacht besteed aan onder andere de Week van de eenzaamheid. Dat deden we ook meerdere malen dit jaar voor jonge mantelzorgers: een doelgroep die wij moeilijk bereiken. De eerste afspraken met onze jeugdprofessionals zijn hiervoor gemaakt. We gaan dit in de huidige beleidsperiode verder vormgeven. We boden mantelzorgondersteuning door in te zetten op drie pijlers, te weten:

- Het in beeld brengen van onze mantelzorgers;
- Het ondersteunen van mantelzorgers;
- Het waarderen van mantelzorgers.

In het voorjaar konden we geen huisbezoeken doen. We gebruikten de tijd om telefonisch in contact te komen met onze mantelzorgers. Dat werd erg op prijs gesteld. Als afgevaardigde van Zeeland zijn we lid van het landelijk correspondentennetwerk MantelzorgNL. Dit levert waardevolle input op voor onze eigen aanpak. Het netwerk fungeert ook als lobby richting de landelijke politiek.

Nieuwkomers

Het huisvesten van statushouders is belegd bij GR de Bevelanden WIZ. De taakstelling voor het aantal te huisvesten statushouders bedraagt zeventien. De taakstelling tot en met 2020 is gehaald. Hierin zijn de toewijzingen meegeteld voor zeven personen - op niveau van de Bevelanden - waarvan de daadwerkelijke huisvesting nog moet plaatsvinden. De begeleiding heeft tijdelijk stilgelegen vanwege de COVID19-maatregelen.

Maatschappelijk werk en cliëntondersteuning

SMWO beweegt mee met wat er in de wereld om ons heen gebeurt. De decentralisatie van taken naar de gemeenten op het gebied van bijvoorbeeld jeugd, maatschappelijke opvang, statushouders en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) heeft invloed op het dagelijks werk. SMWO ziet een toename van kwetsbare groepen in de samenleving alsook meer complexe problematiek. Maar ook gemeenten die geconfronteerd worden met tekorten en meer inzicht willen in de besteding van middelen en de effectiviteit van beleid. Daarom werkt SMWO voortdurend aan een transparante verantwoording van de resultaten op kwaliteit en kwantiteit. SMWO werkt continue aan een wendbare organisatie die Lean is georganiseerd, zodat zoveel mogelijk middelen worden besteed aan de directe hulpverlening. Dat alles gebeurt in een krimpende arbeidsmarkt, waarin SMWO er hard aan werkt om een aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven.

Trends en signalen SMWO

- Als gevolg van de COVID-19-crisis was vooral in maart en april 2020 een afname te zien van het aantal aanmeldingen. Vanaf juni 2020 liep het aantal aanmeldingen weer op.
- Tijdens de COVID-19-crisis is de dienstverlening van het SMWO grotendeels - weliswaar op aangepaste wijze - voortgezet. Het groepswerk heeft korte tijd stilgelegen.
- Het aantal korte contacten is toegenomen. Er is een toename van vragen over gezondheid en met betrekking tot sociale interventies.
- De wachttijd tot het eerste gesprek is verkort.
- SMWO ziet een toenemende vraag naar casemanagement bij complexe problematiek. Het Jeugdexpertiseteam is veelvuldig ingezet.

<i>In cijfers</i>	<i>In de bijlage hebben we de halfjaarrapportage SMWO en de factsheet Borsele van SMWO opgenomen: deze geven in één oogopslag een beeld van de cijfers.</i>
-------------------	---

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Het SWVO coördineert het zogeheten Koplopersproject cliëntondersteuning. Met een landelijke subsidie wordt zo een impuls gegeven aan de doorontwikkeling van de cliëntondersteuning (CLIO). Vanuit Borsele nemen we hieraan deel. De opgaven die worden uitgewerkt zijn 'Samenwerking informele en formele cliëntondersteuning', 'Vindbaarheid cliëntondersteuning' en 'Onafhankelijke positionering van cliëntondersteuning'. Deze sluiten aan bij de opgave van het ministerie van VWS voor de doorontwikkeling van CLIO. Het realiseren van bovengenoemde opgaven zorgt ervoor dat de kwaliteit van CLIO als geheel in de Oosterschelderegio verbetert. Informele CLIO is hierin een belangrijk onderwerp waar wij input op leveren. Hulpvragers hebben vanuit de Wmo recht op CLIO maar er wordt relatief weinig gebruik van gemaakt. De genoemde vrijwilligers van de Vrijwillige Thuisadministratie kunnen hierin vanuit Borsele voorzien. De koplopersgroep werkt aan een communicatieplan om de mogelijkheid van CLIO onder de aandacht te brengen. Zij inventariseert de behoefte aan opgeleide cliëntondersteuners. Ook wordt gezocht naar goede CLIO voor onder andere de GGZ-doelgroep: bijvoorbeeld via de stichting Hersteltalent, die ervaringsdeskundigen inzet.

Uitvoering jeugdnota & jongerenraad

Het ondersteunen, begeleiden en organiseren van activiteiten van de Jongerenraad Borsele met en voor jongeren verloopt binnen Borsele goed. De jeugd-jongerenwerker begeleidde de jongerenraad bij diverse activiteiten en neemt deel aan diverse lokale projecten met betrekking tot de doelgroep jeugd. De Jongerenraad is er - ondanks de beperkingen door coronamaatregelen - in geslaagd een groot deel van de geplande activiteiten, zoals het trainingsweekend, Borsele Draait Door en Spectra in aangepaste vorm uit te voeren. Verder hebben de jongeren tijdens de coronaperiode enkele activiteiten opgezet om kwetsbare ouderen te bereiken.

Wmo-raad

Werving van nieuwe leden voor de Wmo-raad blijft lastig. De werkwijze met tussentijdse bijeenkomsten zonder ambtelijke ondersteuning voorzien in een behoefte. Naast de vier vergaderingen met ambtelijke ondersteuning, komt de Wmo-raad vier keer per jaar met alleen de leden bij elkaar. Er worden beleidsonderwerpen besproken zonder agenda waardoor er meer tijd is voor verdieping. Zo is er een advies over de huishoudelijke hulp en het hergebruiken en opslaan van Wmo-hulpmiddelen in voorbereiding. Ook heeft de Wmo-raad in samenwerking met de andere adviesraden een advies gegeven naar aanleiding van de bezuinigingen en de voorgestelde sluiting van de bibliotheek in 's-Gravenpolder en de verhuizing van het VrijwilligersHuis naar Heinkenszand. Ook bereidden zij in gezamenlijkheid een advies voor over het proces van het kerntakenonderzoek.

Uitvoeringsbudget actieplan Wonen, Zorg & Welzijn

We hebben de Vrijwillige Thuisadministratie alsook Dementievriendelijk Borsele geëvalueerd en als gevolg daarvan de communicatie en acties daartoe opgenomen in de reguliere werkzaamheden van het VrijwilligersHuis. Voor het gezondheidstoerisme hebben we een zogeheten QuickScan uitgevoerd onder zorgaanbieders en recreatieondernemers. Deze QuickScan verkende de marktbehoefte en het draagvlak voor gezondheidstoerisme in Borsele. Een en ander kwam voort uit het actieplan Wonen, Zorg & Welzijn - Beter (T)Huis In Borsele en werd mede mogelijk gemaakt door projectbegeleiding vanuit het regionale stimuleringsprogramma voor gezondheidstoerisme. Grofweg kwamen twee scenario's naar voren:

- A. Een verblijf waarbij zorg de primaire bezoekaanleiding is voor mensen. Het concreet tegemoetkomen aan een hulpvraag staat centraal.
- B. Een verblijf voor gasten die een hulpvraag hebben en op vakantie willen. Deze is onderverdeeld in:
 - a. Toeristische ontwikkeling gericht op doelgroepen met een lichte hulpvraag. Deze laatste is enigszins complementair aan de bestaande doelgroep, de recreatieondernemers hebben de behoefte om hierin samen met de zorgaanbieders op te trekken.
 - b. Recreanten, waarbij een specifiek concept aansluit bij wensen en behoeften op het vlak van preventie en vitaliteit.

Uit de QuickScan komen kansen naar voren voor te onderscheiden scenario's, te weten:

- Vergrijzing zorgt voor vraag naar kleinschalige opvang tussen thuis en ziekenhuis.
- Wat de behoefte van de stakeholders kenmerkt, is de kleine schaal die voor ogen is. Dit past bij de identiteit en het DNA van de gemeente Borsele.
- Kansen voor Borsele doordat de gemeente verder van de Noordzeekust ligt. Een van de kernconclusies uit de Zeeuwse Kustvisie was dat zorgvuldig naar nieuwe ontwikkelingen gekeken wordt en alleen al bestaande recreatieterreinen in aanmerking komen voor bijvoorbeeld herontwikkeling. Dit biedt gemeenten die verder van de Noordzeekust liggen, zoals de gemeente Borsele, kansen om (een deel van) de verwachte toeristische groei te verzilveren.
- Rust en ruimte in karakter Borsele en dat zoekt de toerist.
- Verschillende betrokken partijen geven aan te denken aan doelgroepen met een zorgvraag en positieve kansen te zien in het willen samenwerken met recreatieondernemers: er is draagvlak.

De rol van de gemeente als aanjager is geëindigd na een laatste bijeenkomst in oktober 2020.

Subsidieregeling sociaal domein

De subsidieregeling Maak Werk Van Je Idee is in 2019 uitgebreid. Sociale burgerinitiatieven kunnen hier nu ook ondergebracht worden. Dit geeft de mogelijkheid om ontmoetings- en vrijwilligersinitiatieven in de startfase te ondersteunen. Door COVID-19 konden we weinig activiteiten opstarten, waardoor we hier nog geen verdere uitwerking en bekendheid aan hebben kunnen geven.

| 6.2 | Wijkteams

Preventie & projecten

Het is belangrijk dat we blijven uitgaan van het principe dat investeren in de preventieve en voorliggende voorzieningen (vroegsignalering) de problematiek mogelijk minder groot kan laten worden. In 2019 hebben we alle preventieactiviteiten langs de meetlat van 'positieve gezondheid' gelegd. In 2020 hebben we geïnventariseerd welke preventieactiviteiten we in de komende beleidsperiode moeten verankeren in ons reguliere beleid en welke punten nog extra aandacht behoeven. Deze acties zijn beschreven in het actieplan sociaal domein 2020-2023.

Wat betekent dit in de praktijk?

Waar eerst vooral geïnvesteerd werd in het verhelderen van de vraag van de klant en het toeleiden naar de juiste zorg, verleggen we nu de focus naar preventief en outreachend werken. Deze visie dragen we uit naar al onze ketenpartners. We verwachten dat zij ook vanuit deze visie werken en dat bij zorgbehoefte eerst goed wordt gekeken naar de mogelijkheden binnen onze voorliggende voorzieningen, het netwerk en de eigen kracht van de klant. Als het in algemene zin gaat over het verbeteren van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, starten we meerdere integrale projecten. Voorbeelden hiervan zijn het plan van aanpak arbeidsparticipatie statushouders, armoedebeleid en vroegsignalering van huurschulden met meervoudige, vaak zorggerelateerde problematiek.

VrijwilligersHuis

Vanuit ons VrijwilligersHuis zetten onze welzijnsmedewerkers sterk in op sociale samenhang, wijkopbouw en preventie. Door investering in de toegankelijkheid van onze welzijnsmedewerkers worden zij goed gevonden, ook door onze zorgpartners. Recent zijn wij gestart met een pilot Welzijn op recept. Hierin staat een goede samenwerking en doorverwijzing naar het VrijwilligersHuis door de huisarts centraal. Door dergelijke samenwerkingen kunnen we steeds meer betekenen in het voorliggende veld. Dit hebben we ook opgenomen in de kaders voor het actieplan sociaal domein. We zoeken naar alternatieven voor de maatwerkvoorzieningen. Door een aanpak te ontwikkelen voor specifieke doelgroepen, zoals volwassenen met eenzaamheidsproblematiek, psychosociale problematiek (GGZ), dementie, armoede en statushouders, wordt het welzijnswerk onderdeel van de totale ketenaanpak. Daarvoor hebben we in 2020 al de eerste stappen in gezet. Voorbeelden hiervan zijn onder andere (preventieve) huisbezoeken, doorverwijzingen van huisarts naar leefstijlcoach of Welzijn op recept. Verder het voorkomen van eenzaamheidsproblematiek door ontmoeting te organiseren, het inzetten van gezinsmaatjes en voorlichting en communicatie voor bewustwording en begrip over ziektebeelden.

Preventie jeugd/CJG (preventie) activiteiten

Waar mogelijk en passend probeert het CJG steeds meer te kijken naar passende, voorliggende voorzieningen ter vervanging van geïndiceerde hulp. Zo proberen we de toenemende druk op de financiën te verminderen en proberen we te normaliseren waar mogelijk. Wij willen toewerken naar een meer inclusieve samenleving, waarin iedereen kan en mag deelnemen. Het benutten van voorliggende voorzieningen draagt hieraan bij. Om zorgprofessionals te ondersteunen en te stimuleren gebruik te maken van voorliggend aanbod voor jeugdigen en gezinnen, zijn via ons CJG de voorliggende voorzieningen in kaart gebracht. Dit aanbod is in de vorm van een boekje bij onze zorgaanbieders en ketenpartners onder aandacht gebracht. Het boekje is samengesteld door en voor zorgprofessionals, om waar mogelijk meer gebruik te maken van het voorliggende aanbod, alvorens een beroep te doen op geïndiceerde zorg.

In het boekje zijn diverse activiteiten opgenomen, zoals regulier aanbod voor kinderen, soosactiviteiten, lokale cursussen en projecten, wandelgroepen (voor ouders) et cetera. In de eerste maanden van de COVID-19-maatregelen hebben wij zorgprofessionals en inwoners via onze website en social media geïnformeerd over landelijke en lokale initiatieven. In samenwerking met Borsele Beweegt hebben we diverse activiteiten aangeboden aan jeugdigen. Waar nodig is extra, passende begeleiding ingezet om doelgroepkinderen deel te laten nemen.

Diverse lokale preventieactiviteiten op het gebied van jeugd zijn geëvalueerd en geoptimaliseerd. Enkele voorbeelden hiervan zijn de communicatie en website CJG, activiteiten in de week van de opvoeding, extra inkoop diensten JGZ en maatschappelijk werk, zoals prenatale huisbezoeken, spreekuren en gezinsmaatjes. Ook op provinciaal niveau proberen we hier via diverse projecten en voorliggende initiatieven een impuls aan te geven.

Er is een start gemaakt met de uitvoering van verschillende acties in het kader van de beleidsnota Jongvolwassenen. Hier willen we mee bereiken dat er een sluitende aanpak komt voor jongeren in de leeftijd van 17 tot en met 23 jaar, zodat jongeren kunnen blijven participeren en zelfredzaam zijn. Een goede voorbereiding op de toekomst voor jongeren in een kwetsbare positie, vraagt om een integrale aanpak op gemeentelijk niveau en bij (zorg) aanbieders. In de beleidsnota jongvolwassenen zijn acht actiepunten opgenomen om een soepele overgang van 18- naar volwassenheid te vergroten. Sinds september 2019 hebben we 341 kaarten verstuurd aan 17-jarigen, om hen te attenderen op (en op verzoek te ondersteunen bij) de aankomende wijzigingen, die gepaard gaan met de overgang naar volwassenheid. Tot oktober 2020 hebben we dertig jeugdigen aangeschreven die ook Jeugdzorg ontvangen. De jeugd- en jongerenwerker heeft de betrokken hulpverlener(s) actief benaderd om hen te wijzen op het belang van een toekomstplan en heeft waar nodig ondersteund bij het opstellen hiervan. Verder hebben we een multidisciplinair overleg jongeren 12+, waarbij ook aandacht is voor deze doelgroep.

Toegang 1e en 2e lijnsvoorzieningen en opvoedondersteuning

De toegang tot het sociaal domein binnen Borsele is nu deels lokaal (Jeugd) en deels regionaal (Wmo en participatie) georganiseerd. Beide toegangen functioneren op zichzelf goed, maar in het kader van 'één gezin, één plan, één regisseur' is winst te behalen. Zeker bij casuïstiek, waar meerdere vragen spelen. De samenwerking zelf loopt goed, omdat we wederzijds de meerwaarde ervaren van samenwerken en fysiek bij elkaar zitten. De lijnen met de toegang tot zorg en hulp zijn kort door het gebiedsgericht werken. Binnen ons actieplan sociaal domein is de ontschotting en het werken vanuit een integraal Borsels team als een belangrijke thema benoemd, waarmee we meer geïntegreerd willen werken op lokaal niveau. Verder hebben we vanuit de wet de plicht om toegankelijke, alledaagse hulp bij opgroeien en opvoeden professioneel vorm te geven (preventieve opvoedondersteuning). Op basis daarvan moeten we investeren in vroeghulp aan kwetsbare gezinnen en jeugd, en een sociale basis in buurten organiseren om ouders en gezinnen te begeleiden bij opvoeden, schulden of het vinden van werk. Dat vraagt om een omslag van zorg naar preventie. Binnen Borsele hebben we naast onze reguliere voorzieningen zoals diverse (sport)activiteiten voor kinderen en jeugdigen, JGZ en maatschappelijk werk extra capaciteit ingezet in de vorm van opvoedcoaches en de jeugd- en jongerenwerker.

Toegang 0-100 jaar

De toegang voor de Wmo (voorzieningen en maatwerk begeleiding) is een taak van onze uitvoeringsorganisatie de GR de Bevelanden WIZ. Regionaal is een actieplan begeleiding opgesteld waarvoor onlangs een tussentijdse evaluatie is gehouden. Daarin wordt gezocht naar alternatieven voor de maatwerkvoorzieningen in algemene, voorliggende voorzieningen. Daarnaast is meer inzicht in data en een betere monitoring een belangrijk onderwerp om te verbeteren.

Het derde onderwerp is een strakkere aansturing van medewerkers in de toegang en betrokken zorgprofessionals. Er zijn nauwe contacten tussen de klantmanagers Wmo van GR de Bevelanden en onze zorgprofessionals. Dat zorgt voor korte lijnen en goed zicht op de lokale sociale kaart. Drie keer per jaar organiseren we het Dorpteam Borsele met de uitvoerende zorgprofessionals binnen Borsele. Zo zorgen we ervoor dat de zorgprofessionals de sociale kaart van Borsele kennen. Op thema wisselen we informatie met elkaar uit. Daardoor kennen de professionals elkaar goed en weten ze elkaar goed te vinden op casusniveau. Nu plukken we daar in de huidige situatie de vruchten van. Ondanks dat de laatste twee bijeenkomsten door de COVID-19-maatregelen niet hebben plaatsgevonden, weten de Borselse zorgprofessionals elkaar ook in deze tijd goed te vinden.

Daarnaast vormen onze welzijnswerkers vanuit het VrijwilligersHuis een belangrijke schakel tussen de sociale netwerken (sleutelfiguren) in de dorpen en de kwetsbare inwoners. De toenemende vraag en de veranderde zorg (mensen wonen langer thuis met hulp en ondersteuning) vragen steeds meer van onze professionals en welzijnswerkers en de beschikbare capaciteit en deskundigheid. Hulpvragen worden complexer. Binnen onze opgezette zorgstructuur, waarbij vertegenwoordiging is vanuit het VrijwilligersHuis, kunnen casussen direct worden doorgeleid naar de juiste zorg (1^e en/of 2^e lijnszorg).

Het verbeteren van het integrale toegangsproces (Jeugd, Wmo, Participatie) tot zorg is onderdeel van het actieplan sociaal domein 2020-2023. We hebben hiervoor de eerste contacten gelegd in samenwerking met de gemeente Noord-Beveland en Goes. We werken nu een eerste opzet uit, waarbij ook gemeente Kapelle en Reimerswaal aansluiten. De omgekeerde toets en Mobility Mentoring is hierbij het uitgangspunt om naar een casus te kijken.

Toegang Jeugdhulp (CJG)

Eén van de vastgestelde beleidskaders Sociaal Domein richt zich op de professionalisering van de lokale toegang (actiepunten 5 en 6 actieplan sociaal domein 2020-2023). De wijze waarop de toegang wordt georganiseerd, is van cruciaal belang voor de transformatie van het sociaal domein. Bij de toegang Jeugd & Gezin wordt bepaald op welke wijze ondersteuning binnen het gezin wordt georganiseerd. De toegang is daarom meer dan een gemeentelijk loket. Het is dé plek waar de vraag van de klant gesteld en beantwoord kan worden. De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in het (door)ontwikkelen van onze toegang Jeugd. We werken niet langer op basis van 'recht op zorg' maar gaan uit van de eigen mogelijkheden van onze jeugdigen en gezinnen. Deze ontwikkeling zullen we de komende jaren voortzetten. Deze omslag vraagt zowel een herinrichting van systemen (een transitie) als een inhoudelijke verandering van focus en werkwijze (een transformatie). Dat vraagt een nieuwe manier van denken en doen met daarbij veel ruimte voor de professional, met aandacht voor het kostenaspect van bepaalde interventies en de toewijzing van zorg. Een goed inzicht in de kosten van het zorgaanbod stimuleert het kostenbewustzijn van de toegangswerker. Bij een verzoek voor Jeugdhulp wordt dan eerst naar de achterliggende behoefte van de vraag gekeken en niet direct Jeugdhulp aangereikt. Daarbij staat de eigen verantwoordelijkheid voorop vanuit de kracht van de jeugdige en zijn of haar ouders en wordt gewerkt vanuit vertrouwen.

Het verder professionaliseren van onze toegang Jeugd waarbij we onze focus op preventie, integraal werken en normaliseren verder gaan versterken, wordt komende jaren een speerpunt. Ook de ontwikkelingen binnen het inkoopbeleid van de Jeugdhulp (nieuw stelsel van inkoop per 2020) en de oplopende tekorten binnen het gehele sociaal domein, vragen om een goed toegeruste en efficiënte toegang Jeugd. In juni 2020 zijn we gestart met eigen zorgprofessionals die bovenstaande visie en taken op kunnen pakken. We richten een zo breed mogelijk toegangsteam in waar naast de Jeugd & Gezins-professionals, onze kernpartners vanuit het maatschappelijk werk en de JGZ hun rol behouden in de verbinding met het voorliggende veld. Ook de opvoedcoaches en de jeugd- en jongerenwerker worden ieder met hun eigen expertise toegevoegd aan het brede toegangsteam.

Jeugd & Gezin-professionals

De ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein en de hiermee gepaard gaande uitdagingen vragen om professionals die zich in dit brede veld kunnen bewegen en hier kennis, deskundigheid, beroepshouding en vaardigheden voor hebben. Inzet van zorg hoeft niet altijd door een zorgaanbieder te gebeuren. Daar waar de toegangswerker zelf kortdurend iets voor de klant kan betekenen om de hulpvraag op te lossen, pakt de toegangswerker de vraag zelf op. We verwachten van de Jeugd & Gezin-professionals, die werkzaam zijn binnen onze toegang, dat deze in staat zijn om zelf aan de slag te gaan met de vraag van de klant. Indien nodig voert de toegangsmedewerker naast coördinatie van zorg ook kortdurende casusregie uit.

Opvoedcoaches

De opvoedcoach is sinds de zomer van 2020 onderdeel van het brede toegangsteam jeugd. Door een goede analyse en het tijdig inzetten van de opvoedcoach wordt voorkomen dat niet-passende hulpverleningstrajecten worden ingezet. Tijdens de COVID-19-crisis was de vraag naar ondersteuning van gezinnen groot. De opvoedcoaches zijn doorlopend benaderd en hebben vanuit diverse ketenpartners, de scholen, de huisartsen en niet in de laatste plaats van de ouders zelf (via het CJG) aanvragen ontvangen voor het ondersteunen van gezinnen. Bij de terugblik (kort na de zomervakantie) gaven de opvoedcoaches aan dat de digitale hulpverlening voor veel ouders prettig verlopen is. Helaas signaleerden zij ook een groep waarbij huisbezoeken beter op hun plaats waren geweest. Mede doordat er onvoldoende zicht was op het welzijn van de kinderen en de interactie met ouders, bleef een bepaalde groep buiten beeld. Deze popten op een later moment toch weer op en kwamen in beeld via bijvoorbeeld Veilig Thuis en/of door een crisis. Met deze ervaring is het goed zeer kritisch te kijken welke gezinnen/kinderen geschikt zijn voor digitale hulpverlening en welke niet. Tijdens het tweede COVID-19-tijdvak zijn om deze reden alle functies binnen het CJG aangemerkt als vitale functie. Dat wil zeggen dat de professionals zelf afwezen of hulpverlening op afstand of toch achter de voordeur plaats vindt. Hierbij worden de richtlijnen van het RIVM in acht genomen.

Jeugd- en jongerenwerk & preventieve jeugdzorg

Afgelopen jaar zijn we gestart met de doorontwikkeling van het beleid jongvolwassenen. Onze Jeugd- en jongerenwerker speelt binnen de verdere uitrol van dit beleidsplan een belangrijke rol. Ook de jeugd- en jongerenwerker is deze zomer toegevoegd aan het brede toegangsteam jeugd, waardoor er goed zicht is op de aard en de problematiek van de jeugdige. Waar mogelijk wordt de jeugd- en jongerenwerker ingezet voor kortdurende begeleiding van jongeren, waarbij we inschatten dat deze casussen kunnen worden opgepakt in het voorliggende veld.

Pilot/project opvoed-sprekuren bij de huisarts & praktijkondersteuner Jeugd & Gezin

Spreekuren opvoedcoaches huisartsen

- Niet alle huisartsen kiezen ervoor naast een eigen Praktijk Ondersteuner (POH) GGZ 0-100 jaar ook nog een afzonderlijke POH Jeugd & Gezin in te zetten. Zij kiezen ervoor om op een andere manier de samenwerking met de gemeente op gebied van jeugdhulp vorm te geven. Momenteel zijn we volop aan het experimenteren onze opvoedcoaches/jeugdondersteuners rechtstreeks te verbinden aan huisartsenpraktijken. Bij sommige huisartsen houden de opvoedcoaches wekelijks spreekuur wanneer de huisarts casussen doorzet voor vraagverheldering of kortdurende hulpverlening; dit ter voorkoming van (soms) onterechte GGZ-doorverwijzingen. Ook deze ondersteuning/werkwijze, die vaak is gericht op een meer systematische benadering en hulp aan ouders, biedt voor beide partijen veel voordelen en doet zeker niet onder aan de keuze voor de inzet van een POH Jeugd & Gezin.

POH Jeugd & Gezin

- Afgelopen twee jaar hebben we aan de hand van een plan van aanpak gewerkt aan de uitwerking van de 'pilot praktijkondersteuner Jeugd & Gezin'. Hierbij is door huisartsenpraktijk 's-Gravenpolder en de gemeente Borsele ingezet op het versterken van de onderlinge samenwerking voor de jeugd. Door gebruik te maken van elkaars expertise willen we voor de jeugd passende zorg op maat leveren en onnodige verwijzingen naar geïndiceerde zorg voorkomen. Eén van de doelen van de pilot is om in samenspraak met de opvoedcoaches/jeugdondersteuners een betere samenwerking op te zetten tussen huisarts en CJG op gebied van jeugdproblematiek. De POH Jeugd & Gezin fungeert bij deze als poortwachter voor de verwijzingen GGZ waarbij nog niet duidelijk is welke problematiek hieraan ten grondslag ligt. Gedurende de afgelopen periode hebben we in ieder geval als gemeente gemerkt dat er door deze pilot meer vertrouwen is ontstaan ten aanzien van elkaars expertise en begrip voor beide invalshoeken (gemeente/CJG en huisartsen). Beide partijen zien het belang in van intensieve samenwerking om de almaar stijgende vraag naar Jeugdhulp en de daarbij horende (complexe) problematiek aan te kunnen pakken. In juni 2020 is deze pilot geëvalueerd en in september is door het college besloten deze pilot met een jaar te verlengen.

Pilot/project 'Kennisoverdracht van geïndiceerde jeugdhulp naar het voorliggende veld'

- Het doel van de pilot is dat onze toegangswerkers (maatschappelijk werkers, opvoedcoaches en jeugdverpleegkundigen), binnen gestelde kaders, bepaalde casussen kunnen blijven opvolgen met ondersteuning van Intervence. De gezinsmanagers van Intervence bieden hun kennis en ervaring aan op het gebied van (weging van) de bedreigde ontwikkeling van jeugdigen en onveiligheid. Ook is het doel dat Intervence casussen eerder afschaalt en overdraagt aan het maatschappelijk werk. Intervence blijft meekijken om de situatie veilig te houden en, indien nodig, samen op te trekken als duo. Op deze manier kan er, als de situatie erom vraagt, snel weer opgeschaald worden.
- Uit de evaluatie is gebleken dat de pilot ruimschoots voldoet aan de gestelde doelen. Alle partijen geven aan tevreden te zijn met de behaalde resultaten van het afgelopen jaar. Dit komt bijvoorbeeld naar voren in het aantal casussen, dat gezamenlijk met het SMWO wordt opgepakt, die niet opgeschaald hoeven te worden naar Intervence. Vanuit de casussen die zijn opgepakt binnen deze pilot is geen casus meer opgeschaald naar de kinderrechter.
- In de loop van 2020 is gekeken of deze pilot-werkwijze geïntegreerd kan worden in de pilot Vaart in Veiligheid. In oktober hebben we hiermee een start gemaakt.

Domotica

We zouden voor de vierde maal zorg en levensloopbestendig wonen koppelen aan de Borselse Woningmarkt. Daarbij brengen we normaliter ook het thema 'domotica en zorg' laagdrempelig voor het voetlicht in het kader van Langer Zelfstandig Wonen. Vanwege de COVID-19-maatregelen hebben we de Borselse woningmarkt moeten annuleren.

| 6.3 | Inkomensregelingen

Minimabeleid

Het verwachte nadeel voor Borsele bedraagt € 51.000.

In cijfers	<ul style="list-style-type: none">- Begroting Borsele € 290.000- Prognose: € 341.000- Verwacht tekort van € 51.000
------------	--

BUIG (Wet bundeling uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten)

Uit het budget BUIG betalen we de algemene bijstand, IOAW, IOAZ en de bijstand voor starters in het kader van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ). Op basis van prognose verwachten we een onderschrijding op het onderdeel BUIG tot een bedrag van € 877.000 voor de vijf deelnemende gemeenten. Voor Borsele hebben we de gegevens uit de Q3-rapportage van WIZ hieronder weergegeven.

<i>In cijfers</i>	<ul style="list-style-type: none">- Begroting Borsele € 3.179.000- Prognose van € 2.937.000 (€ 3.009.000 -/- verhaalde bijstand van € 72.000.)- Begrote baten definitief € 3.351.000- Verwacht overschot van € 506.000. <p><i>Noot: Als er sprake is van een overschot ten opzichte van het budget gebundelde uitkering dan mag de gemeente het bedrag van het overschot volledig houden.</i></p>
-------------------	--

Armoedebeleid

GR de Bevelanden WIZ gaf verder uitvoering aan de kadernota armoedebeleid. Een voorbeeld daarvan is de aansluiting bij het Startpunt Geldzaken van het Nibud. Dat is een middel voor inwoners, waar zij gebruik van kunnen maken om online geldplannen te maken en hun financiën te beheren. We hebben in GR-verband een nieuwe kadernota Armoede & Schulden voorbereid met de titel 'Leven zonder (geld)zorgen', die aan de raden van de vijf Bevelandse gemeente wordt aangeboden. Voor de uitvoering van ons armoedebeleid subsidiëren we verschillende partijen, zoals de stichting Leergeld Kinderen, de Voedselbank, de Kledingbank en het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid tot het aansluiten bij het Volwassenfonds Sport & Cultuur. Voor minima kan het verlagen van de drempel tot deelname aan sport, zingeving, gezonde leefstijl en cultuur een preventieve werking hebben. Het beroep op het declaratiefonds wordt meestal voor andere dringende behoeften gebruikt zoals een fiets, een wasmachine of koelkast.

Schuldhelpverlening

Ten opzichte van het gemiddelde in 2019 zien we een daling van het aantal meldingen en aanvragen. Landelijk wordt deze daling ook gezien. Tegelijkertijd is er ook het signaal dat de problematische schulden niet minder worden, maar dat mensen zich niet melden. Gemiddeld duurt het vijf jaar voordat iemand met schulden hulp vraagt. Doordat mensen lang wachten met het vragen van hulp is de kans ook groot dat de problemen zich opstapelen en uiteindelijk complex worden. De complexiteit van de schuldenproblematiek zorgt ervoor dat er aan de voorkant van een traject meer tijd nodig is om een stabiele situatie te bereiken. Om schuldenproblematiek vroeg te signaleren is het belangrijk dat de partijen zich bewust zijn van hun signaalfunctie. Daarvoor hebben we in het Dorpteam een thema armoede en de signalen van armoede behandeld. Het blijkt niet makkelijk het gesprek hierover aan te gaan voor zorgprofessionals. Het project Vroegsignalering is gericht op het signaleren van problematische schulden. In samenwerking met de betreffende partijen worden achterstanden in huur, gas, elektra, water en zorgverzekering vroegtijdig doorgegeven. Na een succesvolle pilot in Borsele is dit op Bevelands niveau voortgezet. We treffen de voorbereidingen om dit vanaf 2021 structureel te maken in Bevelands verband.

<i>In cijfers</i>	<ul style="list-style-type: none">- Het aantal meldingen schulddienstverlening: 13- Het aantal aanvragen schuldhelpverlening: 3- Aantal huurachterstanden: -- Aantal ontruiming: -
-------------------	---

| 6.4 | Begeleide participatie

Beschut werk

De Betho voert het beschut werk voor ons uit. Voor de Bevelanden bedraagt de taakstelling 2020 38 personen, in fte's afgerond 32,7 (1 fte = 31 uur). De gemeente heeft geen invloed op de omvang van de doelgroep die een indicatie beschut werk krijgt.

In cijfers	<ul style="list-style-type: none">- Doel 2020: 38 personen (32,7 fte van 31 uur)- Realisatie tot en met augustus: 37 personen (28,27 fte van 31 uur).- Noot: dit zijn de cijfers voor de vijf Bevelandse gemeenten
------------	--

| 6.5 | Arbeidsparticipatie

Uitvoering Participatiewet

De participatiewet wordt uitgevoerd door GR de Bevelanden WIZ. Op basis van deze wet kunnen mensen een beroep doen op een uitkering voor levensonderhoud. De afdeling WIZ begeleidt deze uitkeringsgerechtigden waar mogelijk richting de arbeidsmarkt, zodat zij zelf weer in de kosten van hun levensonderhoud kunnen voorzien. Op 1 januari 2020 was de beginstand 1.343 uitkeringen. Eind derde kwartaal 2020 bedroeg het aantal uitkeringen 1.368. Na een stijging tot 1.384 in mei 2020 heeft er een daling ingezet naar 1.368 in september 2020. Voor de Bevelanden blijkt dat de instroom voor 77% wordt veroorzaakt door het verlies van werk (zelfstandig beroep of bedrijf, inkomen en het bereiken van de maximale periode van WW), 13% betreft statushouders en 6% is schoolverlater. Hieronder hebben we de in- en uitstroom voor Borsele in beeld gebracht.

In cijfers	<ul style="list-style-type: none">- Stand per 1 januari 2020: 198- Instroom: 44- Uitstroom: 43- Stand tot en met 3e kwartaal 2020: 199
------------	---

| 6.6 | Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

We investeren intensief in het verbinden van de lokale netwerken met de toegang voor de Wmo en de jeugdhulp. Zoals ook beschreven bij de paragraaf **Toegang 0-100 jaar**. Hierdoor lossen we meer op door middel van preventieve en algemene voorzieningen. Dat heeft invloed op de druk op de Wmo-gelden. In ons actieplan sociaal domein 2020-2023 komt dit nadrukkelijk als actie terug. De inkoop en de betalingen van de Wmo-voorzieningen zijn een taak van het SWVO. Zij doen de betalingen voor de trapliften, de Regiotaxi, de hulp bij het huishouden, de hulpmiddelen voor vervoer en de begeleiding. Vanwege COVID-19 daalde de vraag naar hulpmiddelen in het eerste half jaar van 2020 ten opzichte van het tweede halfjaar 2019. Mogelijk krijgen we te maken met een uitgestelde vraag later in het jaar. Ook zijn er meer innames van hulpmiddelen geweest. Dit was hoger dan het aantal nieuwe leveringen. Dat dempte de groei van het uitstaande bestand. Toch was er nog een lichte stijging van het aantal uitstaande hulpmiddelen in het eerste half jaar. Het lijkt erop dat het abonnementstarief ook bij woonvoorzieningen en woningaanpassingen een rol speelt in het aanvragen van deze Wmo-voorzieningen.

Wmo-vervoer (Regiotaxi)

De vervoerkosten in het Wmo vervoer zijn in 2020 sterk aan verandering onderhevig. Er is sprake van een uitzonderlijke, complexe en moeilijk voorspelbare situatie. Dat maakt een juiste raming voor de begroting moeilijk. Enerzijds zijn er vanaf februari 2020 forse meerkosten ontstaan door het faillissement van TCR en het sluiten van een overbruggingsovereenkomst met een nieuwe vervoerder. Daaropvolgend is in maart door de COVID-19-uitbraak het doelgroepenvervoer nagenoeg volledig stil komen te liggen. Om te voorkomen dat de vervoerders hierdoor zouden omvallen is landelijk door de VNG besloten om vervoerders te compenseren voor de niet uitgevoerde ritten: de zogeheten 80%-regeling. Deze regeling, die later is aangemerkt als staatssteun, is tot 1 juli toegepast. Hierna is het aan de lokale overheden om nadere afspraken te maken over een vorm van compensatie met de vervoerders, in ieder geval tot 1 september 2020. Het SWVO heeft hierover nog geen aanvullende afspraken met vervoerders gemaakt. Het Wmo-vervoer is na de lockdown nog niet op het oude niveau. De verwachting is ook dat dit niveau in 2020 niet zal worden gehaald. De tweede kwartaalrapportage van het SWVO gaat er van uit dat de kosten voor 2020 uitkomen op de prognose, zoals opgenomen in de 1^e begrotingswijziging 2020.

Maatwerkvoorzieningen WIZ

Buitenom de contracten die in regionaal verband via SWVO lopen (hulp bij het huishouden, begeleiding, regiotaxi en hulpmiddelen) en buitenom de reguliere persoonsgebonden budgetten (PGB) hebben we via WIZ ook uitgaven. De prognose van de lasten is € 200.000 en is verwerkt in de programmarapportage 2020.

6.71 | Maatwerkdienstverlening 18+

Begeleiding

De uitgaven voor Wmo-begeleiding lopen in de pas met de 1^e begrotingswijziging 2020. Uit extrapolatie voor het hele jaar blijkt dat onder de streep een positief saldo resteert. SWVO verwacht dat dit saldo uiteindelijk rond nul uitkomt. De argumenten hiervoor liggen bij (1) ervaring uit het verleden dat bij beëindiging van het jaar de uitgaven toch nog iets oplopen door het wegwerken van achterstand in administratieve werkzaamheden bij zowel zorgaanbieders als bij de toegang tot Wmo (2) dat vanwege corona in de maanden april, mei en juni een aantal voorzieningen tijdelijk is gestopt waar geen alternatief voor is aangeboden. Vanwege corona heeft een uitstel van zorg plaatsgevonden.

In cijfers	2018: € 1.430.788 2019: € 1.592.741 2020: € 1.641.358 (Prognose Q2 2020 Wmo-Monitor; dit is een stijging van € 30.000).
------------	---

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

De inzet en verantwoording van de rijks gelden voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen zijn nu nog de verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Vlissingen. De decentralisatie van deze middelen is uitgesteld van 2020 naar 2022. Door middel van proeftuinen zijn we gestart om in de subregio's toe te werken naar een gewenste situatie vanaf 2022. Er wordt geëxperimenteerd met bekostiging, toegang, preventie en innovatie. In de afgelopen maanden zijn diverse voorstellen voorbereid. Zo is er een voorstel om onder andere de lokale toegang Wmo te betrekken en hiervoor de capaciteit te regelen. Er wordt een Team Thuis opgestart, wat gericht is op een succesvolle uitstroom uit een beschermd wonen-situatie naar regulier wonen met ambulante begeleiding. Ook is er een preventienotitie opgesteld, die ter vaststelling aangeboden is aan alle dertien gemeenten.

Om stappen te kunnen maken in de uitvoering van de versnellingsagenda is een werkgroep opgericht met vertegenwoordiging namens de verschillende regio's. Deze zijn vrijgemaakt om voorstellen uit te werken. Het Wmo-loket van GR de Bevelanden voert taken uit rondom de toekenning en administratieve verwerking van het PGB voor de maatwerkvoorziening Beschermd Wonen. Dit hangt nauw samen met de ontwikkelingen in de nieuwe toegangsstructuur. De essentie van de nieuwe toegangsstructuur is dat gemeenten, los van de verzilveringsvorm (zorg in natura of PGB), meer regie krijgen op de toegang.

Huishoudelijke hulp

In 2019 is het abonnementstarief ingevoerd. Het lijkt erop dat dit er nog steeds voor zorgt dat er meer beroep gedaan wordt op de huishoudelijke hulp. Indicaties huishoudelijke hulp blijven stijgen (7% voor de Oosterschelderegio). Vermoedelijk heeft dit vooral te maken met het abonnementstarief en deels met de groeiende groep ouderen. In het rapport Berenschot 'Grip op de Wmo' wordt ook huishoudelijke hulp in één van de voorgestelde maatregelen genoemd.

<i>In cijfers</i>	2018: € 1.174.597 2019: € 1.414.680 2020: € 1.624.593 (prognose Q2 2020 Wmo-Monitor; dit is een stijging van € 145.000).
-------------------	--

| 6.72 | Maatwerkdienstverlening 18-

Algemene toelichting cijfers jeugdhulp

De bijgesloten Monitor Jeugdhulp van de IJZ geeft alleen inzicht in de kosten (eerste halfjaar 2020) die betaald worden door IJZ namens de Zeeuwse gemeenten. De gepresenteerde cijfers voor de IJZ bestaan voor 98% uit de Zorg In Natura (ZIN) en voor slechts 2% uit de kosten voor uitvoering en de Taskforce Jeugd. Voor een volledig beeld van de uitgaven in het Sociaal Domein dienen deze kosten te worden aangevuld met de kosten die de gemeenten zelf ten laste van het hun 'budgetten Sociaal Domein' brengen. Het gaat hierbij onder andere om de kosten voor: Toegangsorganisaties (Toegang 1e en 2e lijn), PGB's, vervoer Jeugdhulp en Veilig Thuis (alleen het deel voor het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) dat ten laste van het macrobudget Jeugd wordt/ werd gebracht).

Zorgopdrachten

Het aantal afgegeven zorgopdrachten bedroeg 849 van 1 januari tot 1 oktober 2020. Eerder afgegeven zorgopdrachten (bijvoorbeeld in 2019 en doorlopen in 2020) zijn daarbij niet meegerekend. Ten opzichte van 2019 is dat een daling van 47 over diezelfde periode. We zien dat iets meer dan de helft van de zorgopdrachten is afgegeven door de gemeente via ons CJG. Dit betekent dat ongeveer 400 opdrachten worden verstrekt door andere wettelijke verwijzers, waarbij de gemeenten verminderd of geen zicht heeft op de toewijzing. Het is nog te vroeg om hier al een conclusie uit te trekken.

<i>In cijfers</i>	<i>Aantal verwijzingen per verwijzer tot 1-10-2020:</i>
	<i>Gemeente</i> 452
	<i>Huisarts</i> 183
	<i>GI</i> 105
	<i>Kinderarts/medisch specialist</i> 31
	<i>Kinderrechter</i> 27
	<i>Jeugdarts</i> 25
	<i>Anders/onbekend</i> 26
	<i>Totaal</i> 849

Globale schets grip op de kostenontwikkeling

De lasten van het sociaal domein, onderdeel jeugdhulp zijn aanzienlijk hoger dan de rijksvergoeding, die voor dit doel beschikbaar is gesteld. Met de aanbesteding 2020 zijn de gecontracteerde aanbieders en producten onderverdeeld in percelen. In de monitor Jeugdhulp wordt voor het eerst de productie en realisatie over het eerste halfjaar 2020 op basis van de perceelindeling gepresenteerd. Over de cijfers van het 1e halfjaar 2020 heeft nog geen diepere analyse plaatsgevonden; voorlopig zien we dat de gedeclareerde uitgaven in lijn liggen met de begrote bedragen IJZ. In de memo van 2 juni 2020 hebben we aangegeven dat er voor het tekort van 2020 van 1,2 miljoen in de begroting 2020 geen dekking gevonden kan worden. Dit verlies komt ten laste van de eenmalige middelen; het algemeen weerstandsvermogen. De totale extra lasten bedragen € 1.497.546. Voor € 1.200.000 dekken we dit uit het Algemeen weerstandsvermogen, waarna een tekort resteert van € 297.546.

<i>In cijfers</i>	<i>Gemeentebegroting</i>	€ 5.152.154
	<i>Begroting 2020</i>	€ 6.383.970
	<i>Verschil bijraming n.a.v. begroting 2020</i>	-€ 1.231.816
	<i>3e begr wijz. 2020</i>	€ 6.649.700
	<i>Bijraming n.a.v. 3e begr wijz 2020</i>	-€ 265.730

Naast de intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking in de Oosterschelderegio en Zeeuws breed, op het terrein van de jeugdzorg, zijn lokaal de nodige inspanningen gepleegd om de grip op de kostenontwikkeling te vergroten.

Analyse zorgkosten jeugdhulp (Zorg in natura)

In de tweede helft van 2019 werd duidelijk dat we het boekjaar 2019 zouden afsluiten met een forse overschrijding voor de Jeugdhulp, in vergelijking met de begroting. Na overleg met het team Financiën en de klankbordgroep Sociaal domein – waar we deze mogelijk forse overschrijding hebben gesignaleerd - heeft de beleidsmedewerker Sociaal Domein Jeugd in het najaar van 2019 en het voorjaar van 2020 samen met de procescoördinatoren en de toegangsmedewerkers gekeken naar de mogelijke oorzaken en/of bijsturing mogelijk was. Tijdens een raadsessie op 26 mei 2020 zijn de eerste resultaten aan de hand van een memo besproken (zie bijlage). Uit de eerste analyse is gebleken dat de toegenomen zorgkosten voornamelijk te verklaren zijn door:

- Een toename van het aantal klanten.
- Een toename van de zorgzwaarte: zowel in duur als omvang van een traject.
- Enkele verhuizingen waardoor de verblijfkosten duurder uitvielen.
- De indexering van de zorgkosten van 3,64%.

Binnen Borsele wijken we wat betreft de stijging van het totaal aantal klanten niet af van het landelijk gemiddelde. Naast de jaarlijkse stijging van het aantal jeugdigen met jeugdhulp, stijgen ook de daarmee gepaarde gaande kosten. Uit de voorlopige cijfers van het CBS blijkt dat inmiddels ongeveer 12% van de jongeren tot 18 jaar een vorm van Jeugdzorg krijgt. Landelijk zien we dat het gebruik van jeugdhulp is toegenomen doordat de duur van de trajecten langer wordt. Zoals afgesproken hebben we in de zomer van 2020 als aanvulling hierop een verdiepende analyse uitgevoerd. Het was helaas niet mogelijk een volledige analyse uit te voeren voor ambulante hulp. Mede daarom hebben we op advies van IJZ gekozen voor een steekproef op aanbieder- /productniveau en/of individueel klantniveau. Het uitvoeren van een dergelijke analyse is een arbeidsintensief proces, waaraan de procescoördinator Toegang van ons CJG samen met een administratief medewerker van het CJG en een afvaardiging van IJZ een grote bijdrage hebben geleverd.

Kort overzicht van uitgevoerde acties

In mei 2020 hebben we bij IJZ verdiepende cijfers opgevraagd voor de verklaring van de fors gestegen kosten over het jaar 2019. Van juni tot en met augustus 2020 hebben we naar aanleiding hiervan een verdiepende analyse uitgevoerd zowel op aanbieder- /productniveau als op individueel klantniveau. Er is een vijftal acties uitgevoerd, dat we hieronder verder toelichten:

- Analyse van de zorgkosten 2018 versus 2019, op aanbiederniveau;
- Controle van de zorgkosten verblijf en pleegzorg van Juvent in 2019;
- Verdieping in de creditering na aanpassing van de initiële zorgopdracht;
- Controle van afwijkingen tussen de facturen van de initiële zorgopdracht versus het 'start- en einde zorgbericht' 2019;
- Controle van de factuurberichten december 2019, op klantniveau.

Resultaat

Zoals hierboven omschreven hebben we op een vijftal onderwerpen een verdiepende analyse gedaan. De analyse is uitgevoerd door zowel IJZ, zorgaanbieders, casemanagers als ouder(s) en jeugdigen te bevragen op de zorginzet. Daaruit blijkt dat in de meeste gevallen de toegekende zorg overeenkomt met de daadwerkelijk geleverde zorg. Bij de controle van de factuurberichten op klantniveau hebben we bij ongeveer 8% bijzonderheden geconstateerd. We hebben diverse acties uitgevoerd om de casussen, waarbij de afwijkingen zijn geconstateerd, waar mogelijk te herstellen. Dit was niet altijd mogelijk omdat het boekjaar 2019 was afgesloten met een goedgekeurde jaarrekening. We hebben gemerkt dat het veelal niet om moedwillige fouten gaat, maar dat het zeker goed is de zorgaanbieders hierop te wijzen en hierover met hen in gesprek te gaan. We denken dat het, ondanks dat de uitvoering van de analyses een arbeidsintensief proces is, het zowel kwalitatief als kwantitatief winst kan opleveren om hier ook in de resterende maanden van 2020 capaciteit op in te zetten.

Hoe nu verder?

Naar aanleiding van de bovenstaande analyse hebben we een aantal pijn- en verbeterpunten in kaart gebracht om te komen tot een verbeterde werkwijze. Deze hebben we opgenomen in de memo van 26 mei 2020. Naar aanleiding van de verdiepende analyse in de zomer van 2020 gaan we aanvullend hierop de volgende actiepunten toevoegen:

- Periodiek overleg met de contactmanagers van IJZ. Dit overleg biedt ruimte om ontwikkelingen binnen het inhoudelijke en administratieve proces af te stemmen. Ook kunnen bijzonderheden eerder worden gedeeld en kan eerder worden bijgestuurd;
- Als we binnen ons werkproces voldoende ruimte kunnen vrijmaken, willen we in het laatste kwartaal van 2020 steekproefsgewijs een inhoudelijke controle uitvoeren (periodieke analyse van de factuurregels versus geleverde zorg);
- In het najaar van 2020 bespreken we de uitkomsten met onze toegangsmedewerkers. Wij bespreken hoe we verschillende zaken kunnen inbedden in het reguliere werkproces. Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan meerdere evaluatiemomenten tijdens de looptijd van geïndiceerde zorg, zodat we eerder kunnen bijsturen en daar waar mogelijk kunnen afschalen. Gezien de intensiteit en de daarvoor benodigde tijdsinzet moeten we kijken wat haalbaar is binnen de huidige formatie.

PGB jeugd

Uitgangspunt in de Jeugdwet is dat we voorzieningen voor jeugdhulp in natura verlenen. Dat is zorg via een jeugdhulpaanbieder die wij gecontracteerd hebben. Een PGB is geld waarmee ouders zelf Jeugdhulp voor hun kind inkopen. Door gebruik te maken van algemene of collectieve voorzieningen streven we naar een afname van geïndiceerde maatwerkvoorzieningen. In 2020 zijn er achttien PGB's verstrekt. Ten opzichte van 2019 gaat het om een afname van vijf klanten. De totale kosten voor de PGB's in 2020 bedragen naar verwachting € 101.608. Een daling van ruim € 20.000 ten opzichte van het jaar 2019.

| 6.81 | Geëscaleerde zorg 18+

Invoering Wet verplichte GGZ

Het ontwikkelen van een specifieke aanpak van de psychosociale problematiek komt voort uit het actieplan Sociaal Domein 2020-2023. Vanuit het VrijwilligersHuis zijn we gestart met een verkenning op dit onderwerp. De verbinding tussen veiligheid en het sociaal domein is versterkt. Het opgestarte openbaar geestelijke gezondheidszorg netwerk (OGGZ-netwerk) is daar een goed voorbeeld van. Een multidisciplinair team neemt deel aan dit regulier overleg op casusniveau. Hierin zijn vertegenwoordigd: de politie, ambtenaar openbare veiligheid, MAB, Emergis, maatschappelijk werk, woningcorporatie en de procescoördinator sociaal domein. De voorbereiding voor de inrichting van de uitvoering van de Wvvggz en de financiering van dit proces van melding, onderzoek en eventuele verplichte zorg of opname stond onder hoge tijddruk. Wij volgen de ontwikkelingen met betrekking tot de uitvoering nauwlettend en zijn kritisch op de inrichting van de uitvoeringscapaciteit binnen het Zorg- en Veiligheidshuis.

| 6.82 | Geëscaleerde zorg 18-

Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Veiligheid/ jeugdreclassering & opvang Jeugd

Er zijn jongeren die via een gerechtelijke uitspraak jeugdhulp krijgen. Dat kan een kinderbeschermingsmaatregel (jeugdbescherming) zijn of voortvloeien uit een veroordeling (jeugdreclassering). Deze maatregelen worden (met advies van de Raad voor de Kinderbescherming) uitgesproken door de rechtbank en verwezen naar een gecertificeerde instelling (GI). In Zeeland is dat in eerste instantie Intervence. Voor sommige doelgroepen is dat de William Schrikkergroep, het Leger des Heils of Briedis. Deze GI's begeleiden de betrokkenen en waken over hun veiligheid. Zij leveren echter geen (gesloten) opvang of jeugdhulp. De voortgang van de ontwikkelingen binnen Intervence hebben we bij de algemene duiding toegelicht, daarom rapporteren we enkel op cliëntniveau. Binnen Borsele hebben we aan de hand van het projectplan 'Kennisoverdracht van geïndiceerde jeugdzorg naar hulp in het voorliggende veld' gedurende 2019 onze eerste ervaring opgedaan met het direct tot onze beschikking hebben van gespecialiseerde professionals van een gecertificeerde instelling JR&JB (jeugdreclassering en jeugdbescherming). Dit ter versterking van onze eigen gemeentelijke toegang, alsook ter versterking van de werkzaamheden die het maatschappelijk werk voor ons uitvoert. De intensieve samenwerking binnen deze pilot met GI-expertise (Maatschappelijk werk en Intervence) heeft ertoe geleid dat wij in Borsele geen noemenswaardige wachtlijsten hebben. We voeren bij casussen, die mogelijk in het gedrang komen of dreigen op een wachtlijst terecht te komen, intensieve gesprekken om gezamenlijk te kijken naar mogelijke (alternatieve) oplossingen. Zie ook onder paragraaf over de [verantwoording projecten/pilots](#).

| 7.1 | Volksgezondheid

Publieke gezondheid Lokaal

GGD Zeeland adviseert gemeenten over het verbeteren en beschermen van gezondheid en veiligheid in een schone, aantrekkelijke en leefbare omgeving. Een gezonde leefomgeving draagt niet alleen bij aan een betere publieke gezondheid, maar ook aan een gezonde arbeidsbevolking en een gunstig economisch vestigingsklimaat. Onze inzet blijft dat de professionals zo veel als mogelijk lokaal de aansluiting zoeken en preventief werken.

We bouwen nog steeds aan de inrichting van de lokale toegangsfuncties. Dit vraagt voortdurende afstemming met gemeenten en partnerorganisaties. De jeugdgezondheidszorg (jeugdverpleegkundige) is één van de kernpartners binnen ons CJG. Jaarlijks evalueren wij samen met de JGZ de inzet en blikken we terug op de uitvoering van het landelijk basispakket en de extra ingekochte taken. Waar nodig bespreken we de verbeterpunten en zien we toe op de meest efficiënte en effectieve manier voor het uitvoeren hiervan.

Gezondheidspreventie-activiteiten

Binnen Borsele voeren wij verschillende preventieve interventies uit op gebied van gezondheid. Deze interventies zijn veelal onderdeel van beleidsplannen binnen het domein Samenleving, zoals de sportnota, het vrijwilligersbeleid, het mantelzorgbeleid, het armoedebelief en het preventieplan alcoholbeleid. De Gezonde School-aanpak biedt scholen een handvat om de gezondheid van leerlingen structureel te bevorderen. Binnen Borsele hebben vijf scholen een Gezonde School-vignet. Gezonde School is een project van GGD Zeeland en Sport Zeeland. In de periode maart/april 2020 konden scholen zich inschrijven voor de Gezonde School deelname voor het schooljaar 2020/2021. Als gevolg van de sluiting van de scholen zijn er minder aanmeldingen ingediend voor het traject Gezonde School. De scholen die het ondersteuningsaanbod schooljaar 2020-2021 ontvangen, worden begeleid door de GGD, in samenwerking met Sport Zeeland (thema's Bewegen & Sport en Voeding) en IVN (Milieu & Natuur).

Rijksvaccinatieprogramma

Op 1 januari 2019 zijn de financiële middelen voor het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) via een uitkering in het gemeentefonds overgegaan naar gemeenten. Gemeenten zijn hiermee bestuurlijk en daarmee financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van het RVP. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) blijft verantwoordelijk voor de inhoud, regie, coördinatie en landelijke registratie. De uitvoering van het RVP en het basistakenpakket JGZ zijn beiden bij de GGD belegd om de vereiste activiteiten programmatisch en in samenhang uit te kunnen voeren en een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad te behouden. Door het inzetten van het RVP worden ziekten, complicaties en sterfte door infectieziekten voorkomen. Het programma zorgt in de eerste plaats voor de individuele bescherming van het kind en de jongere en in de tweede plaats voor groepsbescherming. Hiermee worden epidemieën voorkomen en worden kinderen die te jong zijn voor vaccinatie of andere kwetsbaren die niet gevaccineerd kunnen worden, beschermd. Om te voorkomen dat in grote populaties grootschalige epidemieën en grote verspreiding kunnen optreden is een bepaalde vaccinatiegraad, de kritische vaccinatiegraad, nodig. Deze kritische vaccinatiegraad verschilt per infectieziekte. In het najaar staan/stonden twee groepsvaccinaties gepland. Het betreffen baarmoederhalskanker (HPV) in september 2020 en DTP-BMR (Difterie, Tetanus, Polio en Bof, Mazelen, Rode Hond) in november. Het onderdeel vaccinatiegraad is toegevoegd in het dashboard gezondheid van de Zeelandscan. We hebben daaruit een tabel (zie bladzijde 31) gededistilleerd, die een overzicht geeft over de periode van 2010 tot en met 2018. Een vaccinatiegraad beneden het streefcijfer betekent niet automatisch slecht nieuws. Het is wel een teken van alertheid om te bepalen of aanvullende maatregelen nodig zijn. We hebben daarom de GGD gevraagd om herhaalde aandacht te schenken aan het bereiken en informeren van de groep niet-gevaccineerden.

5. FINANCIËEL

Financiële verantwoording

De financiën sociaal domein verantwoorden we in de gemeentelijke programmarapportage (prorap) 2020.

Kerntakenonderzoek

In aanloop naar de bespreking en vaststelling van de kadernota 2021-2024 bleek het niet mogelijk een sluitende meerjarenbegroting vast te kunnen stellen. De raad heeft daarom aan het college de opdracht gegeven een kerntakenonderzoek op te starten. Er is een extern bureau ingehuurd om dit onderzoek uit te voeren. In de zomermaanden is het bureau gestart met de documentstudie en met de benchmark van de bevindingen met soortgelijke gemeenten als Borsele. In het najaar zijn deze bevindingen en de resultaten van de benchmark gedeeld met de raad. In november 2020 zal een verdere verdieping plaatsvinden, waarna een richtinggevend document wordt opgesteld. Dat stuk wordt met de samenleving in Borsele gedeeld en in januari 2021 wordt de buitenwacht in de gelegenheid gesteld de raad te adviseren omtrent te maken keuzes. Die keuzes worden in maart 2021 door de raad vastgesteld.

Onderzoeken Berenschot

Zeeuwse Samenwerking Sociaal Domein (ZSSD)

Kort voor de zomer van 2020 is het conceptrapport 'Naar een werkende samenwerking in het sociale domein' door Berenschot opgeleverd. Na het zomerreces is binnen het Provinciaal Management Overleg (PMO) gestart met het schrijven van een advies naar aanleiding van de bevindingen uit dit rapport. In november 2020 is het advies gereed en wordt het rapport met het advies van het PMO doorgeleid naar de stuurgroep ZSSD en vervolgens naar het portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein. Na goedkeuring binnen het portefeuillehoudersoverleg worden het rapport en het bijbehorende advies aan de colleges van de dertien gemeenten ter besluitvorming aangeboden.

Grip op de Wmo

In oktober is het rapport 'Grip op de WMO' door Berenschot opgeleverd en gepresenteerd aan het Algemeen Bestuur van het SWVO, in aanwezigheid van de managers Samenleving/ Sociaal Domein van de betrokken gemeentes en het afdelingshoofd WIZ van GR de Bevelanden. Besloten is dat in het Management Overleg (MO) een plan van aanpak wordt opgesteld, waarin uitvoering van de voorgestelde maatregelen uit het rapport wordt opgenomen. Dit plan van aanpak wordt in november vastgesteld in het MO. Vervolgens wordt het rapport met het bijbehorende plan van aanpak aan de colleges van de zeven Oosterschelderegio gemeenten voorgelegd, ter besluitvorming.

Data gedreven werken

Kort na het zomerreces heeft Connect to Innovate een presentatie verzorgd met als onderwerp data-gedreven werken en patroonanalyses, in aanwezigheid van beleidsmedewerkers sociaal domein van de gemeente en het SWVO, de data-analist van het SWVO en de informatiemanager van GR de Bevelanden. Naar aanleiding van de gepresenteerde mogelijkheden is Connect to Innovate uitgenodigd een meer toegespitste presentatie te verzorgen voor het MT van Borsele. Het managementteam (MT) heeft daarop besloten een pilot te laten vormgeven op het onderdeel data-gestuurd werken binnen het sociaal domein van de gemeente. In november 2020 wordt de opdracht voor deze pilot geformuleerd.

Macroveranderingen

In het document ‘Macroveranderingen en invloed op budget sociaal domein’ van het Netwerk Directeuren Sociaal Domein (NDSO) lezen we beschouwingen die enerzijds een verklaring geven over de stijging van de kosten in het Sociaal Domein en anderszijds ook het ingewikkelde samenspel van factoren die van invloed zijn op zowel het rendement van de investeringen alsook de bekostiging. Uit het onderzoek van NDSO blijkt onder meer:

- “(...) gemeenten vervullen daarnaast een grote rol in het vormgeven van de Juiste Zorg op de Juiste Plek, waarbij rendement van investeringen met positief effect op totaalniveau lang niet altijd bij gemeenten terugkomt. Gemeenten moeten bovendien voldoende financiële ruimte hebben om te transformeren en veranderingen te bewerkstelligen als preventie en substitutie met positief financieel effect op de lange termijn.”
- “Voorspeld Wmo-budget per cliënt met overname AWBZ- zorgtaken niet [wordt] gerealiseerd. Het aantal Wmo-cliënten steeg harder dan voorspeld, zonder compensatie in budget. Meer mensen werden ondersteund in de Wmo en het aantal in de Wlz nam meer af dan voorspeld. De zorgvraag in de Wmo blijft almaar stijgen.”
- “Daarnaast hanteert de Wlz andere, strengere, toegangscriteria dan de AWBZ. Ook kunnen inwoners te maken krijgen met een hogere eigen bijdrage en minder zorguren bij de Wlz dan bij de Wmo. Voor veel inwoners (en hulpverleners) is dit een reden om geen beroep te doen op de Wlz. Het is echter onbekend in hoeverre mensen die vroeger naar een instelling zouden zijn gegaan maar nu thuis blijven wonen een beroep doen op de Wmo.”
- “De aantrekkende economie geeft een lagere werkloosheid; wel blijft er druk op middelen om mensen aan het werk te helpen en te houden.”
- “Dit alles maakt dat gemeenten met dezelfde hoeveelheid inkomsten (in plaats van de eigen bijdrage, de compensatie vanuit het Rijk) meer cliënten moeten bedienen. Aangezien het accres meegroeit met deze stijging, betekent dit dat gemeenten, zonder aanvullende afspraken met het Rijk, ook meer geld vanuit het accres toe moeten delen aan Jeugd en Wmo.”

Kostenverhogende regionale factoren Zeeuwse gemeenten

Het advies- en onderzoeksbureau Significant APE heeft begin 2020 een vooronderzoek uitgevoerd op initiatief van het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) en de lobbydriehoek Sociaal Domein. Het betrof een onderzoek naar de wijze waarop geografische, demografische en economische factoren doorwerken in de maatschappelijke opgaven waarvoor de Zeeuwse overheden zijn gesteld. Hierbij is ook gekeken naar het benodigde geld dat de gemeenten hiervoor beschikbaar hebben en de hiermee samenhangende tekorten. Het rapport ‘Vooronderzoek kostenverhogende regionale factoren Zeeuwse gemeenten’ geeft allerlei indicaties dat de (huidige en voorgestelde) gemeentefondsverdeling niet voldoende rekening houdt met een aantal typisch Zeeuwse factoren. In vervolg daarop hebben we ingestemd met een verdiepend Zeeuws-breed onderzoek. Het onderzoek zorgt ervoor dat de Zeeuwse gemeenten (onderbouwd) kunnen aangeven waar zij uniek en afwijkend zijn van andere gemeenten of regio’s. Hier kan voor de Zeeuwse gemeenten de onderbouwing uit worden gehaald om via een sterke lobby tijdig in te kunnen spelen op de ontwikkeling van en besluitvorming over de herijkingsoperatie gemeentefonds klassiek respectievelijk sociaal domein. Het verdiepend onderzoek is inmiddels in gang gezet. Voor het onderzoek is een verbinding met het PMO, de hoofden financiën en het OZO gelegd. Met deze gedegen, onafhankelijke onderbouwing is het mogelijk om op een daadkrachtige manier op te komen voor de financiële positie van de Zeeuwse gemeenten. Het vooronderzoek hebben we andermaal als bijlage bij deze rapportage gevoegd.

Provinciaal datacenter

Adviesbureau KWINK|PROOF heeft in opdracht van de provincie Zeeland een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid van 'samenwerking van verschillende lokale partijen in een provinciaal datacenter samen met het CBS'. Het onderzoek was tweeledig:

- Verkennen van de mogelijkheden of een samenwerking van kennis, informatie en data vorm kan worden gegeven in een provinciaal datacentrum;
- Adviseren over de positie van het organisatieonderdeel van ZB (Planbureau) in een dergelijke toekomstige samenwerking.

Naar aanleiding van het onderzoeksrapport KWINK is door Provinciale Staten besloten tot de nadere uitwerking van de vorming van een 'Zeeuwse data alliantie', aan de hand van de aanbevelingen uit het eindrapport van KWINK|PROOF. Hierbij wordt de HZ gevraagd het voortouw te nemen. Ook is ingestemd met een nadere uitwerking van een herpositionering van de planbureaufunctie door deze bij voorkeur duurzaam onder te laten brengen bij een andere Zeeuwse kennisinstelling.

6. BIJLAGEN

Bijlagen bij de programmarapportage Sociaal Domein 2020:

- GR de Bevelanden WIZ Q-3 rapportage 2020.
- GR de Bevelanden dashboard WIZ tot en met augustus 2020.
- SWVO Wmo-brief overzicht 2e kwartaal 2020.
- SMWO-halfjaarrapportage 2020 gemeente Borsele.
- SMWO-halfjaarrapportage 2020 Algemeen.
- IJZ-monitor Jeugdhulp Q1-Q2 2020.
- Macroveranderingen en invloed op budget sociaal domein (Netwerk Directeuren Sociaal Domein).
- Vooronderzoek Kostenverhogende regionale factoren Zeeuwse gemeenten Significant APE.

Programmarapportage 2020 sociaal domein Borsele

Volledig afgesloten vaccinatie volgens het Rijksvaccinatieprogramma	2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland	Borsele	Zeeland
	Hib volledig afgesloten, zuigelingen	85,40%	91,90%	83,80%	90,80%	84,70%	90,20%	81,50%	91,20%	85,20%	89,80%	83,10%	89,40%	79,10%	89,20%	85,70%	87,50%	79,10%
Men C volledig afgesloten, zuigelingen	83,80%	91,60%	82,40%	90,70%	82,50%	89,80%	82,30%	90,90%	84,40%	89,80%	81,90%	89,20%	79,10%	89,10%	85,70%	87%	78,70%	86,50%
Pneumo volledig afgesloten, zuigelingen	82,50%	90,50%	82,40%	89,40%	82,90%	88,60%	81,50%	89,40%	84%	88,20%	81,90%	87,80%	78,60%	87,90%	84,50%	86,70%	78,70%	86,30%
DTP volledig afgesloten, schoolkinderen (10-jarigen)	84%	89,10%	84%	86%	80,10%	86,80%	84,50%	85,90%	78,30%	84,90%	78,20%	85,20%	75,30%	83,30%	80,80%	86,10%	78,90%	85,70%
HPV volledig afgesloten, meisjes (14-jarigen)	?	?	50,50%	52,90%	52,70%	54,70%	56,20%	56,60%	58,50%	61,40%	52,90%	59,30%	50,90%	62%	60,70%	55%	48,30%	46,80%
BMR volledig afgesloten, schoolkinderen (10-jarigen)	82,50%	88,30%	83,70%	85,80%	78,60%	86,20%	83,80%	85%	77,70%	84,30%	76,80%	84,50%	74,20%	82,40%	80,40%	85,90%	78,90%	85,40%
DKTP gerevaccineerd, kleuters (5-jarigen)	82,50%	88,20%	81,10%	88,50%	82,70%	88,10%	82,80%	88,10%	82,40%	86,80%	83,60%	86,60%	79,60%	86,90%	81,30%	84,70%	79,40%	86,90%
DKTP basis-immuun, zuigelingen	84,60%	91,40%	83,80%	90,10%	83,60%	89,60%	81,50%	90,80%	84,40%	89,20%	83,10%	88,90%	79,10%	88,90%	85,30%	86,70%	78,30%	86%
BMR basis-immuun, zuigelingen	83,80%	91,40%	82,80%	90,80%	81,80%	89,80%	82,30%	91,20%	84,40%	90,10%	81,50%	89,80%	78,60%	89,30%	84,10%	87,30%	76,80%	86,70%
< 70																		
70 < 75																		
75 < 80																		
80 < 85																		
>= 85																		
Speciale waarden	?																	
Eenheid	Ontbreekt																	
	% per Gemeente																	

Bron:
RIVM
Zorgatlas

